

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Ko-
hlenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miller, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja Sipek

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Direktor Gregor Klančnik:

Analiza dela I. polletja — kažipot za II. polletje — opozorilo za resen pristop h gospodarski reformi

Zvezna skupščina je 24. julija sprejela vrsto zakonskih predpisov, s katerimi je izvršila prelomnico v našem gospodarstvu in družbenem življenju sploh. Po daljših, skrbno izvršenih pripravah je bila s tem oblikovana reforma, ki mora pomeniti prehod našega gospodarstva na kvalitativno višjo raven.

Na dvajset let grajenih temeljih osnovne gospodarske sile se bo pričela graditi stavba intenzivnega izkoriščanja pridobljenega gospodarskega potenciala. Na stečaj se bodo odprla vrata v svetovno tržišče, naši proizvajalci pa se bodo doma in na tujem v konkurenčni borbi srečevali s sposobnimi zunanjimi dobavitelji.

Osnovni namen sprejete gospodarske reforme je ustvariti prostor za svobodno delovanje ekonomskih zakonov, ki spodbujajo intenzivno gospodarjenje, in zagotoviti skladen odnos med proizvodnjo in potrošnjo. Reforma sprošča delovne skupnosti v razpolaganju s sredstvi ter s tem krepi v samoupravljanju osnovane svobodno demokratično socialistične odnose.

Kaj vse je delovnim organizacijam reforma dala?

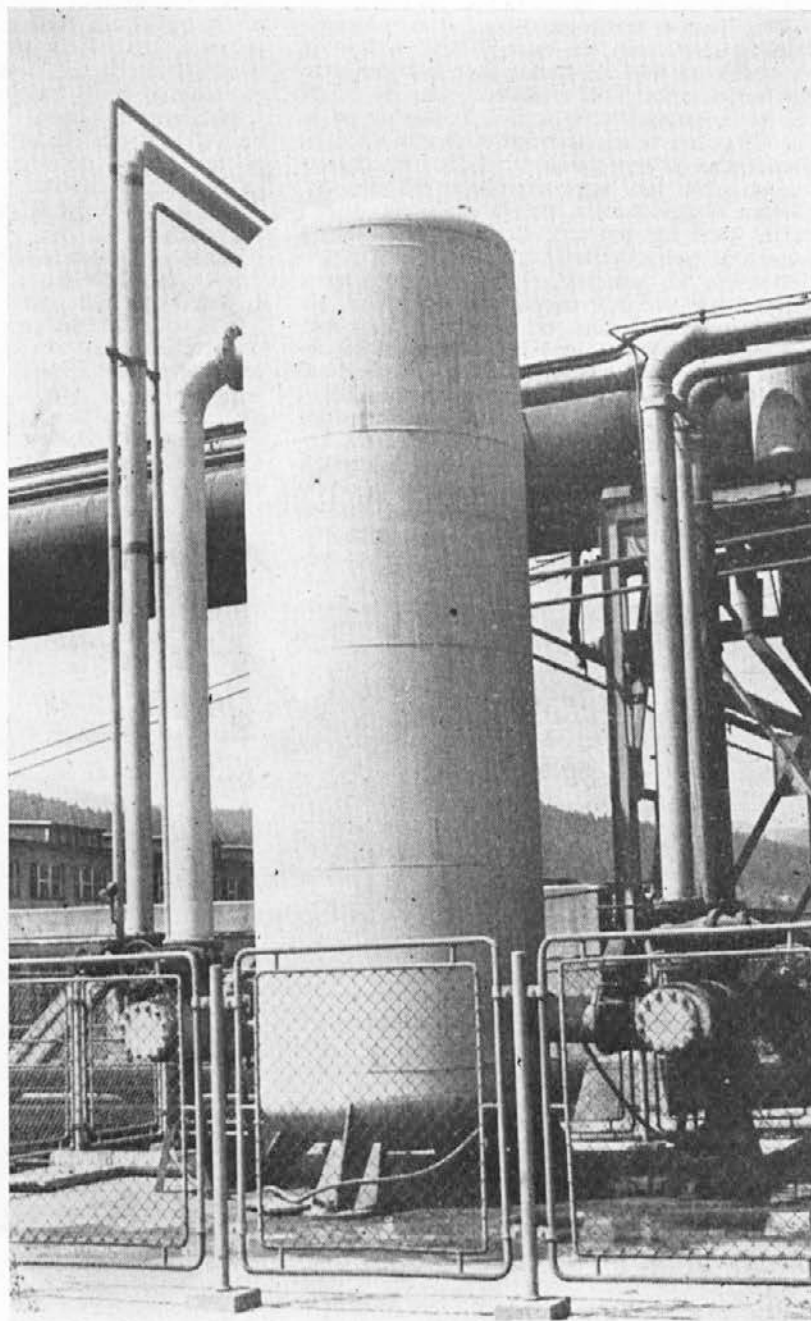
1. Svobodnejše razpolaganje s prigrisposodarjenimi sredstvi. Odpravila je prispevek iz dohodka in znižala obresti na sklade. Za našo železarno to znižanje pomeni za proizvodna sredstva 117. panoge od 6 % na 4 % in za naprave 114. panoge od 4 na 2 %.
2. Proizvajalce oprošča plačevanja davka na promet in tega prenaša v prodajo na drobno.
3. Znižanje proračunskih prispevkov iz osebnih dohodkov od 17,5 % za našo občino od 19 na 12,5 % in prispevka socialnega zavarovanja od 21,5 na 20,5 %. S tem omogoča povišanje neto osebnih dohodkov za našo železarno za 13 %.
4. Liberalnejši sistem amortizacije. Predpisan bo le minimum za očuvanje osnovnih sredstev, delovne organizacije pa bodo skladno z intenzivnostjo uporabe lahko oblikovale amortizacijo na ekonomski višini.
5. Znatno znižanje carine in z znižanjem povprečne stopnje od 23,4 na 10,75 % sproščen uvoz inozemskega blaga.

6. Nove, skladnejše odnose v cenah na domačem tržišču, ki vse delovne organizacije spodbujajo k višji produktivnosti in ekonomičnosti proizvodnje ter povečujejo interes za prodajo na inozemska tržišča.
7. Nove izvozne premije, ki stimulirajo in re-

gionalno usmerjajo izvoz. Premije znašajo 12 oziroma 6 %.

8. Novo pariteto dolarja na višini 1250 dinarjev, ki omogoča poenotenje paritetne vrednosti dolarja za vse delovne organizacije.
9. Realno in enotno vrednotenje stanovanj in predpisovanje enotne stanarine na višini stanovanj, zgrajenih koncem lanskega leta. Uvedba ekonomske najemnine bo izvedena postopoma v štirih letih.

Vrsta je še drugih podrobnosti, s katerimi sprejeta reforma posega v naše poslovno življenje, vse pa imajo en sam cilj, krepitev

Ožilje naše nepogrešljive energije

IZ VSEBINE

Ali naj volivec izbira — Skrajšanje delovnega časa — Struktura zaposlenih v intenzivnem gospodarstvu — Topilnica že izkorišča notranje rezerve — Sklepi upravnega odbora — Portorož — naš drugi dom — Iz dela organov upravljanja

iniciative delovnih ljudi za nove gospodarske dosežke.

Naša delovna skupnost je s svojimi predstavniki aktivno sodelovala pri oblikovanju sprememb gospodarskega sistema. Ze več let je bila med tistimi, ki so zahtevali sprostitve spon, ki so zavirale delovne organizacije pri svobodnejšem delovanju v enostavni in razširjeni reprodukciji. Tudi sprememba odnosov v prodajnih cenah je bila naša zahteva. Prav na tem področju smo tudi v zadnji fazi priprav reforme neposredno in posredno preko UJZ posredovali podatke, ki so omogočili objektivnejše odrejevanje novih cen naših izdelkov. Se važnejše pa so bile naše priprave notraj tovarne.

Ze ob vstopu v letošnje leto se je naša delovna skupnost zavedala, da je napredek železarne Ravne odvisen predvsem od izboljšave tehnološkega postopka in ekonomičnejšega proizvodnega procesa. Vstopili smo v široko akcijo, ki naj bi bistveno znižala splošno potrošnjo od surovin do pomožnega materiala in energije, ne moremo pa biti zadovoljni z rezultati. Ti v I. polletju še daleč niso taki, da bi odgovarjali zahtevam, ki jih pred nas postavlja reforma gospodarstva.

Skupne proizvodnje smo dosegli 110.325,5 t, kar je sicer 19,2 % iznad I. polletja 1964. V skupni proizvodnji so predvsem napredovali metalurški obrati, v zaostanku pa so hladno predelovalni obrati. Dosegli smo 50.300 t proizvedenega surovega jekla ter smo s tem na najboljši poti, da se letos vpišemo med železarne s preko 100.000 t surovega jekla letno. S tem smo za 13,2 % iznad proizvodnje v I. polletju lanskega leta. Poseben skok, razumljivo zaradi novih kapacitet, je pokazan pri valjanem blagu. Tega je bilo izdelanega v I. polletju letos 40.236 t, kar je porast za 36,4 %. Tudi v kovanem blagu smo napredovali. Skupno smo ga dosegli 8.561 t, kar je napredek za 10,7 %. Livarna je od januarja do junija dala 5.145 t ulitkov, kar je 7,5 % več kot v istem obdobju lani. Jeklovlek pa je dal 475 t in s tem napredoval za celih 134 %. Vzmernarna je s proizvodnjo 2.256 t proti istemu obdobju lani napredovala za 13,3 %, mehanska obdelovalnica pa je obdelala 3.350 t naših jekel ter pri tem za 6,8 % zaostala za tonažo I. polletja lanskega leta.

Medtem ko sta jeklovlek in vzmernarna v skupni proizvodnji preseгла lanskega rezultata, pa za razliko od topilnice in tople predelovalnih metalurških obratov, ki so plan prekoračili, zaostajata za predvideno plansko proizvodnjo. Predvideni dinamični plan so v skupni proizvodnji v I. polletju dosegli: topilnica 113,1 %, valjarna 114,3 %, kovačnica 106,3 %, livarna 98,2 %, jeklovlek 63,7 %, vzmernarna 90,2 % ter mehanska obdelovalnica 83,7 %; celotna železarna pa 110,1 %.

Pri blagovni proizvodnji se ta podoba nekoliko izmenja. Valjarna je dala 100,7 % va-

ljanih izdelkov, kovačnica 147,8 % kovanega blaga, livarna 104,4 % ulitkov, jeklovlek 51,4 % hladno predelanih jekel, vzmernarna 90,2 % vzmeti ter mehanska obdelovalnica 78,7 % s planom predvidene tonaže gotovih mehansko obdelanih izdelkov zunanjam, domačim in tujim odjemalcem. Celotno podjetje je s tem doseglo plan blagovne proizvodnje s 101,3 %. Poseben zaostanek je torej v hladno predelovalnih obratih. V realizaciji se sicer slika nekoliko popravi.

Celotno podjetje je doseglo v I. polletju letos za 10.400 milij. dinarjev realizacije od prodanega blaga, to je 17,1 % več kot v istem obdobju lani ter 2,5 % več, kot je predvidel dinamični plan za letošnje leto. Valjarna je dosegla v I. polletju 98 % s planom predvidene realizacije; kovačnica je plan prekoračila in dosegla 121,3 %; livarna prav tako in je dosegla 119,8 %. Kot že povedano, je zaostanek zabeležen pri jeklovleku, ki je dosegel le 92,8 %; v vzmernarni, ki je dosegla le 90,1 % ter v mehanski obdelovalnici, ki je dosegla le 95,3 % od predvidene realizacije. Ti rezultati pa so zadoščali, da smo v I. polletju znatno izboljšali produktivnost dela.

Če se primerjamo, kar je bolj objektivno, s povprečno produktivnostjo lanskega leta, ugotovimo, da je ta v skupni proizvodnji porastla od 5,24 t/zaposlenega mesečno na 5,77 ton/zaposlenega mesečno ali za 10,2 %. Pri robni proizvodnji je ta porastla od 1,31 na 1,40 t/zaposlenega mesečno ali za 6,9 %. Posamezni obrati so napredovali: topilnica za 7,8 %, livarna za 1,8 %, valjarna za 18,6 %, kovačnica za 12 %, vzmernarna za 4,6 %, jeklovlek za 13,5 %; v zaostanku pri doseženi produktivnosti, merjeni s tonažo, pa je le mehanska obdelovalnica, ki je dosegla le 88,6 odst. lanskega produktivnosti. Ta obrat pa se priključuje tudi med vse ostale pri povečanju produktivnosti, če jo izražamo z vrednostjo. V celi železarni se je mesečna realizacija proti povprečju lanskega leta v I. polletju letošnjega leta dvignila od 498.000 na zaposlenega na 544.000 ali za 9,3 %. Livarna je pri tem napredovala za 15 %, valjarna za 16,8 %, kovačnica za 5,1 %, mehanska obdelovalnica za 5,1 %, vzmernarna za 4,8 % in jeklovlek za 22,7 %.

Ko govorimo o produktivnosti, ne moremo mimo obratnih nesreč. Te so proti povprečju lanskega leta padle v tovarni od 10,16 na 7,45 %. S tem smo prišli na najnižji procent obratnih nesreč po osvoboditvi, pa vendar na noben način ne smemo biti zadovoljni. Junija smo se povzpeli za 10,53 % iznad lanskega letnega povprečja. Posebno opozorilo pa morajo biti težke posledice, saj smo v preteklem polletju po petih letih imeli zopet celo smrtno nesrečo. Tudi na tem področju bo morala reforma napraviti preobrat.

Padel nam je tudi izmeček, in sicer pri skupni proizvodnji od 2,68 % na 1,9 % ali za

29 % proti I. polletju lanskega leta. Približno v enakem odnosu je ta padec izražen tudi pri blagovni proizvodnji, in sicer od 10,96 na 7,82 % ali za 28,6 %. Izmeček je padel v topilnici za 20 %, v livarni za 22,8 %, v valjarni za 36 %, v kovačnici za 39,7 %; porastel pa je v mehanski obdelovalnici od 0,38 na 0,52 % ali za 37,1 % ter v vzmernarni od 0,11 na 0,12 % ali za 10 %. Padec izmečka se izraža tudi v absolutnih številkah, in sicer od 413 t/mesec v I. polletju lanskega leta na 350 t izmečka mesečno v letošnjem letu.

V I. polletju smo bili posebno uspešni pri izvozu. Dosegli smo ga za 1.182,4 milij. din, kar je več kot dvakrat ali točno 118 % iznad izvoza I. polletja lanskega leta. Tudi v strukturi izvoza je bil dosežen napredek. V države s konvertibilno valuto ga je bilo 32 %, na klirinško področje pa 68 %.

Poslovna dejavnost bi bila lahko znatno uspešnejša ob normalnem gibanju zalog. Medtem ko so zaloge surovin in drugega materiala klase 3 padle od 2.805 na 2.486 milijonov ali za 318 milijonov din, pa so porastle zaloge polizdelkov in nedovršene proizvodnje od 4.051 na 5.026 milijonov din ali za celih 975 milijonov din. Zaloge valjanega blaga so se dvignile za 268 milijonov, kovanega za 315 milijonov ter nedovršene proizvodnje mehanske obdelovalnice za 311 milijonov din, kar nam dokazuje, da bo predvideni plan realizacije za letošnje leto možno doseči in preseči.

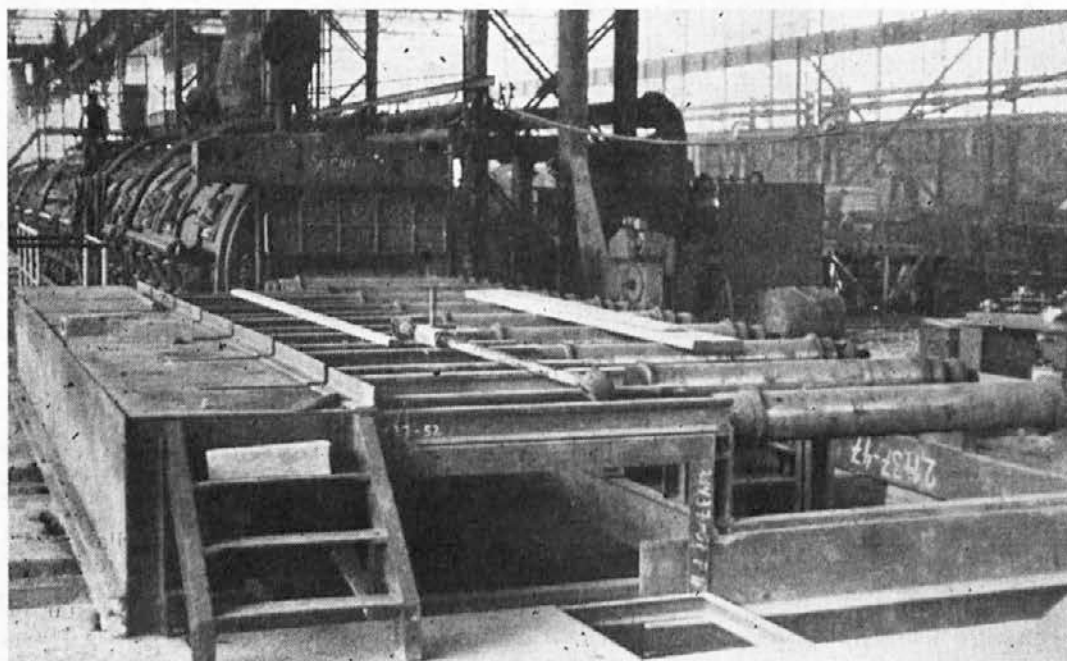
Slabši kot pri doseženi proizvodnji pa smo pri gibanju proizvodnih stroškov. Na tem področju predvsem ne smemo biti zadovoljni z rezultati akcijskega programa. Kljub temu, da bi se že morali zavedati resnosti položaja, pomanjkanja deviznih sredstev in reprodukcijskega materiala, še vedno nismo uspeli razviti čuta za varčevanje in vključiti celotno delovno skupnost k zniževanju proizvodnih stroškov. To nam poleg povečanja zalog nedovršene proizvodnje dela dodatne težave pri splošni finančni problematiki podjetja.

Medtem ko so v začetku letošnjega leta znašala vezana sredstva pri naših kupcih 3 milijarde din, se je ta vezava do konca I. polletja dvignila na 4.050 milijonov din. Vzpono s tem pa so seveda porastle tudi naše obveze do dobaviteljev, in sicer od 1.315 milijonov na 2.735 milijonov ali skoraj za 1,5 milijarde din. Iz teh števil se že jasno vidijo težave pri redni nabavi surovin in reprodukcijskega materiala, zato bomo v II. polletju primorani znižati notranje zaloge, povečati realizacijo in v dogovorjenih terminih vršiti rednejše dobave po sklenjenih pogodbah. Resen poseg pa bo potreben tudi na področje proizvodnih stroškov.

Na koncu se moramo še nekoliko ustaviti pri vplivu gospodarske reforme na našo delovno organizacijo.

Če pogledamo našo skupno proizvodnjo, vidimo, da je glavni del naše dejavnosti 114. panoga, v pregledu realizacije pa se v večjem obsegu pojavijo izdelki 117. panoge. Ze iz tega sledi, da bodo spremenjene cene, ker bodo te bolj porastle pri surovinah in reprodukcijskem materialu kot pri končnih izdelkih, torej tudi v 114. panogi bolj kot pri 117. panogi, le v delnem obsegu vplivale na povečani skupni dohodek naše železarne. Ker bodo istočasno zaradi podražitve surovin, energije ter transportnih stroškov znatno porastle proizvodni stroški, bo vpliv novih cen še slabši na dohodek. Cena električne energije se je dvignila za okrog 50 %, skoraj vseh uvoznih surovin za 66 %, starega železa v povprečju za okrog 40 % in domačega surovega železa za 57 %; za okrog 40 % se je povečala cena ognjevdržnemu materialu, elektrodam pa za okrog 66 %. Vse te podražitve niso upoštevane v povečani ceni naših izdelkov. V povprečju je ta povečana za izdelke 114. panoge od 36 do 40 %, za izdelke 117. panoge pa od 0 do 10 %. Pri izvozu, saj smo v I. polletju na 1 dolar že dosegli povprečno 1020 din, lahko računamo na novo realizacijo, ki bo znašala okrog 1320 dinarjev na dolar oziroma 30 % več.

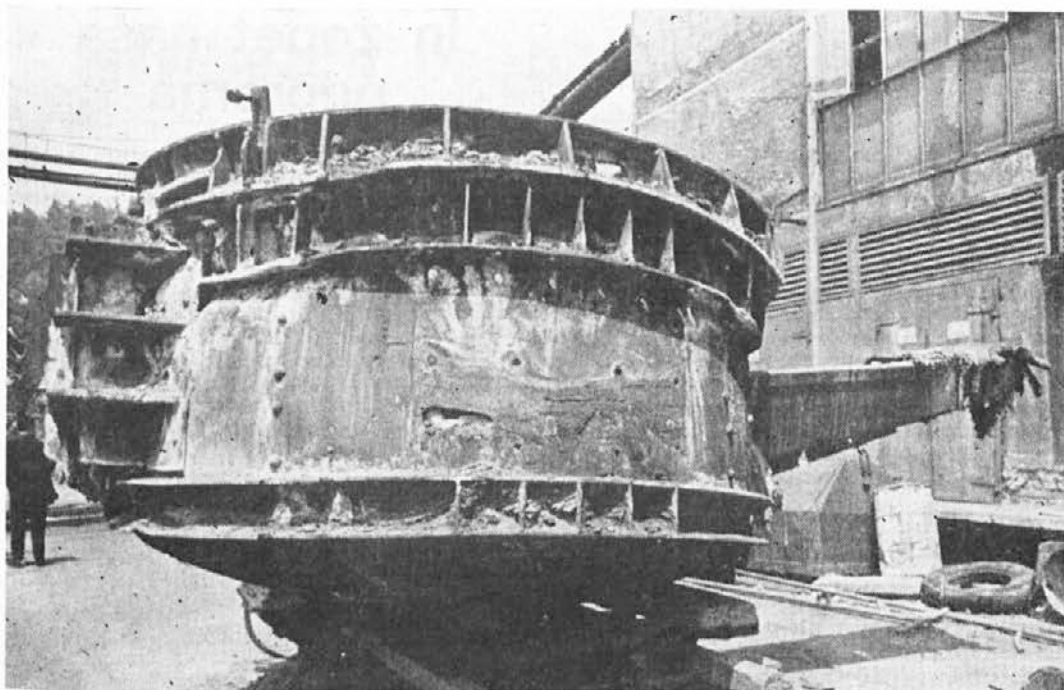
Iz vsega tega sledi, da bo skupaj z vsemi delovnimi skupnostmi gospodarska reforma tudi našo železarno prisilila, da bo z boljšim angažiranjem notranjih rezerv uredila gospo-

Detajl iz valjarne

Foto: R. Gradišnik

Taka je, kadar iz nje ne lije

Foto: R. Gradišnik

darnost proizvodnje, izboljšala kvaliteto izdelkov in znižala potrošnjo materiala ter drugih proizvodnih stroškov. Zamenjave materiala, polite šarže, surovo jeklo izven analiznih meja ne bodo smele biti več lastnosti naše tovarne. Kljub uspešni količinski proizvodnji topilnice v I. polletju nam mora predvsem mesec maj biti resno opozorilo. V tem obratu, kjer se trošijo največje količine materiala, še daleč ni dosežena potrebna skrb za čuvanje surovin in pomožnega materiala. Prekomerno je trošena energija, nezadostna doslednost pri izdelavi šarž pa povzroča še nekoristno trošenje težko pridobljenega vložka.

Tudi v livarni je še odprtih zadosti možnosti, predvsem v relativno visokem izmečku. Povečanje izplena od 49,9 na 52,6 % v I. polletju letos je dokaz, da so možni večji rezultati. Treba bo uvesti še večjo doslednost zlasti pri osvajanju za izboljšanje produktivnosti pa tudi uspešnejše izkoriščanje delovnega časa.

Kovačnica je tudi obrat, ki v I. polletju kaže velik napredek. Analiza zastojev proizvodnih agregatov pa le kaže, da so tudi v tem obratu še znatne rezerve za povečanje proizvodnje. Se v večji meri pa se je to pojavljalo v valjarni, kar je glede na nove agregate razumljivo. V tem obratu tople plastične predelave se opaža nezadostna strokovnost, zato bo potrebno za intenzivnejše izkoriščanje in vzdrževanje pridobljenih dragih proizvodnih naprav organizirati posebne tečaje.

Poseben problem I. polletja je bila proizvodnja hladno predelovalnih obratov: jeklovleka, vzmetarne in mehanske obdelovalnice. Glavne težave so bile zaradi neusklajenega in asortimansko neodgovarajočega oskrbovanja z vložkom iz domačih obratov. Tem so se pridružile še težave zaradi pomanjkanja strugarskega kadra in časovno zaostajanje investicijskih naložb.

Analiza dela I. polletja nam mora biti kazipot za II. polletje letošnjega leta, istočasno pa opozorilo za resen pristop h gospodarski reformi znotraj našega podjetja. Pospešeno bo treba odpraviti razna ozka grla ter investicijsko dejavnost usmeriti s prednostjo na tista dela in naprave, ki nam čimprej lahko izpopolnjujejo tehnološki postopek. Pri tem pa na noben način ne smemo pozabiti na vzdrževanje naprav. Skrajni čas je, da razvijemo čut do proizvodnih sredstev, ki nam dajejo zaslužek in kruh. Manjše rezerve v kalkulacijah nas bodo gotovo k temu prisilile.

Dokaz, da smo v prvem polletju z akcijskim programom le delno uspeli, je obračun dohodka. Periodični obračun od 1. januarja do 30. junija 1965 namreč odkriva,

da smo v I. polletju celotnega dohodka dosegli 47,26 %, letnega plana dohodka pa le 45,56 %. Čistega dohodka smo dosegli nekoliko več, in sicer 45,81 %, predvidene letne kvote osebnih dohodkov pa smo medtem izplačali 2.071.000.000 din bruto, kar je 47,46 %. Tako nam po zaključku I. polletja ostane za sklade le 815 milijonov ali 42,08 % planirane letne višine.

Iz teh podatkov se vidi, da so se osebni dohodki gibali skladno z doseženo realizacijo, zaradi proizvodnih stroškov, ki so prekoračili plansko predvidevanje, pa je dohodek za 3,5 % izpod skupnega dohodka.

Predvideno varčevanje s surovinami, pomožnim materialom, energijo ter proizvodnimi napravami je le malenkostno uspešno. Na tem področju so še vedno ostale pokopane naše rezerve. Reforma jih bo morala, pa če bi se še bolj temu izogibali, izkopati.

Kaj moramo storiti, da bi z izboljšano delovno in tehnološko disciplino in povečanim čutom odgovornosti naš proizvodni proces uredili tako, da bomo tudi ob reformi celotnega gospodarstva konkurenčno sposobni?

Na področju notranje delitve smo že dosegli tak nivo, da ga lahko le še sistematično uredimo in dopolnjujemo. Naš sistem delitve osebnega dohodka zajema zadosti vzpodbudnih elementov od prizadevanja za večjo količinsko in kvaliteto proizvodnje do zniževanja proizvodnih stroškov in povečevanja dohodka podjetja, več zato lahko še iščemo le v izboljšani organizaciji. Vrsta je objektivnih težav z rednim oskrbovanjem ustrežnih surovin in s pomožnim materialom, zato smo tembolj prisiljeni k skrbni uporabi pridobljenih sredstev.

Nobenega razloga ni za paniko. Železarna je v obdobju velike rekonstrukcije, prave tehnične preobrazbe, ki nam bo omogočila višje tehnološke dosežke. Tudi po reformi se bodo investicijska dela za modernizacijo in povečanje proizvodnih obratov nadaljevala ter s tem odpirala možnosti za večjo produktivnost in kvalitetnejšo proizvodnjo. Drugi objektivni razlog, ki nam vliva smelost ob reformi gospodarstva, je široka možnost za plasman naših izdelkov. Z njimi smo že postali znani doma in v svetu, z boljšo kvaliteto in rednim izvrševanjem pogodbenih obveznosti pa bomo morali ta ugled še povečati.

In ne nazadnje, sposobnost naših delovnih ljudi je glavno zagotovilo, da bomo lahko tudi pri težjih tržnih pogojih uspešno napredovali. Ni nam potreben strah, ki tare marsikatero delovno skupnost, da bi morali z redukcijo delavcev reševati probleme. Z novo pridobljenimi proizvodnimi napravami se število zaposlenih pri nas ne bo zmanjševalo, temveč ob istočasnem dvigovanju produktivnosti postopoma se povečevalo. Iz to-

varne pa bomo morali izločiti vse slabosti; v smislu najnovejših zakonskih predpisov z doslednim ukrepanjem odpravljati materialne škode, našo delovno skupnost pa očistiti tudi vseh, ki ne bodo doumeli svojih dolžnosti kot sodelavci uglednega podjetja.

Drugo polletje letošnjega leta mora za nas biti kamen preizkušnje in dokaz, da se je naša železarna reformi prilagodila. Obveza, doseči 24 milijard din letne realizacije bo pri tem morala biti osnovno vodilo.

Obratne nezgode v juliju

Jože Fink, topilnica — Pomagal je zapejati mulde. Ko jih je z verigo zapel, se je umaknil in pri tem padel v odprtino bunkerja 25 t el. peči.

Franc Lasnik, topilnica — Pri odpenjanju vlačilca od košare je držal za zatik, ki ga je moral potegniti iz prvotne lege. Medtem je šofer vlačilec potegnil in poškodovali so se mu prsti na roki.

Rihard Sagmajster, topilnica — Pomagal je potiskati voz z vložkom za peči. Pri tem se je voz prevrgel in vložek je padel na noge.

Franc Kac I., livarna — Med prevozom ulitkov z žerjavom od peskometa do prostora za izpraznjevanje mu je z visečega bremena padla livna čaša na čelo.

Franc Gril, livarna — Pri izsekovanju jeklenega ulitka z mehanskim kladivom mu je ulitek zdrsnil iz roke in mu poškodoval prste.

Jože Viderman, livarna — Obračal je jekleni ulitek na rezalni mizi. Pri tem mu je ulitek pritisnil prst na jekleno mizo in mu ga poškodoval.

Ivan Vrčkovnik, livarna — Prevažal je pesek iz livarne v jedrarno. Pri prevozu je moral sedeti na viličarju zaradi preobtežbe. Držal se je z levo roko za okvir »pumpe«. Pri spuščanju zaboja mu je »pumpa« viličarja stisnila tri prste na roki.

Adolf Vožič, livarna — S pomočjo žerjava je položil kalup na formo, pri tem mu je stisnilo dva prsta na roki.

Marija Pečnik, livarna — Pri prevozu peska od mešalnih strojev na delovne mize, je stopila na žebelj.

Anton Vučko, kovačnica — Pri kovanju ga je udaril dvigalni drog po roki.

Stanko Majerič, kovačnica — Pri menjavi čeljusti pri krčilnem stroju je čeljust padla iz nosilnega vijaka in mu pri tem stisnila prst.

Ivan Grm, kovačnica — Pri kovanju ingotov so ga udarile klešče po roki.

Rudolf Grubelnik, valjarna — Pri stopanju z voza je padel, oplazil z roko po komadu železa in se pri tem porezal po roki.

Maks Poberžnik, valjarna — Pri objemanju gredic z verigo ga je ta prišla za prst na roki.

Avugst Koprivnik II., mehanična delavnica — Pri odlaganju osmic v obratu z viličarja, je podtaknil nogo pod leseno podlago ter v tem hipu dal šoferju viličarja znak, da breme odloži, in mu je tako stisnilo nogo.

Ivan Vocovnik, mehanična delavnica — Tujek v oko.

Antonija Plevnik, mehanična delavnica — Nastavila je roko v bližino rezkarja, ki je bil v pogonu in ji je zgrabil prst.

Herman Bukovec, mehanična delavnica — Pri vpenjanju je tekalno kolo zdrknilo, ker je bilo naslonjeno na drugo, ter padlo na nogo.

Miodrag Miloradović, strojni remont — Pri montaži podesta pri parnem kladivu je za njegovim hrbtom zdrsnila gred z lopate za zalaganje peči in mu stisnila kito.

Stjepan Džuran, vzmetarna — Pri brušenju zaokrožitve na koncu vzmetnega lista je brusna plošča zgrabila list in ga udarila.

Slavko Zemljčič, termoenergetski obrat — Pri popravilu generatorja je bilo treba zategniti vijak na lemežu, vijak je bil star in izjedan. Pri zategovanju je nenadoma popustil, zato je ključ zdrsnil in ga udaril po prstu.

Direktor Gregor Klančnik:

Gospodarska reforma v II. fazi

Potem ko je 26. julija stopila v veljavo nova gospodarska zakonodaja, je bilo zaključeno obdobje priprav in nastopila je II. — najtežja etapa praktičnega uvajanja gospodarske reforme.

Lahko je izdelati nove zakone, težje pa je spremeniti zakoreninjeno miselnost reševanja problemov od zunaj, namesto po težji poti lastnega prizadevanja. Dolgotrajna in ne brez bolečin bo zato borba za oblikovanje novega pojmovanja za doseg večjih lastnih gospodarskih dosežkov. Ne smemo se zato čuditi, da si mnogi (med katerimi prednjačijo trgovci), ne prizadevajo napredovati z zajemanjem notranjih rezerv, temveč na račun drugega. NAGRABITI HOČEJO ŠE VEČ, kot jim je to omogočilo preteklo obdobje. Če se ne bomo vsi borili proti takim dobičkarjem, in to predvsem z lastnim zgledom, se bo zasnovana reforma spremenila v še poslabšano stanje.

Naša delovna organizacija zajema obseg skupnosti, ki s svojimi zavestnimi silami razvija lastne sklade, z zdravim gospodarskim poslovanjem krepi ugled ter s svojo solidarnostjo jača moč socialistične družbe. Vloga naše delovne organizacije je že s tem jasno usmerjena. Ze četrtil dan po pričetku delovanja izpopolnjenega gospodarskega sistema je delavski svet podjetja ob analiziranju poslovanja v I. polletju letošnjega leta obravnaval vlogo naše železarne v novih gospodarskih pogojih. Razprava je pokazala, da pri nas obstajajo zdravi pogledi, ki bodo pokazali pot, po kateri bomo z zajemanjem lastnih rezerv sami sebe našli v bolj sproščnem delovanju ekonomske zakonitosti.

Sprejeti so bili sklepi, ki odredajo smer in rok za izdelavo predlogov planov proizvodnje, realizacije, predloga finančnega plana, predlogov delitve dohodka, oblikovanja in delitve osebnega dohodka za obdobje avgust—december 1965 ter predloga v novi zakonodaji usklajenih notranjih pravilnikov in predpisov. Ti morajo biti izdelani tako, da bodo razvijali konkurenčno sposobnost in spodbujali k novim, praviim poslovnim uspehom.

Ekonomске enote bodo pri zasnovanju predvidenih proizvodnih dosežkov in poslovnih rezultatov morale odigrati najvažnejšo vlogo. One bodo morale biti nosilci iniciative za zajemanje notranjih rezerv ter z novim pojmovanjem oblikovati normative in standarde potrošnje ter tako s praktičnim delom uvajati gospodarsko reformo.

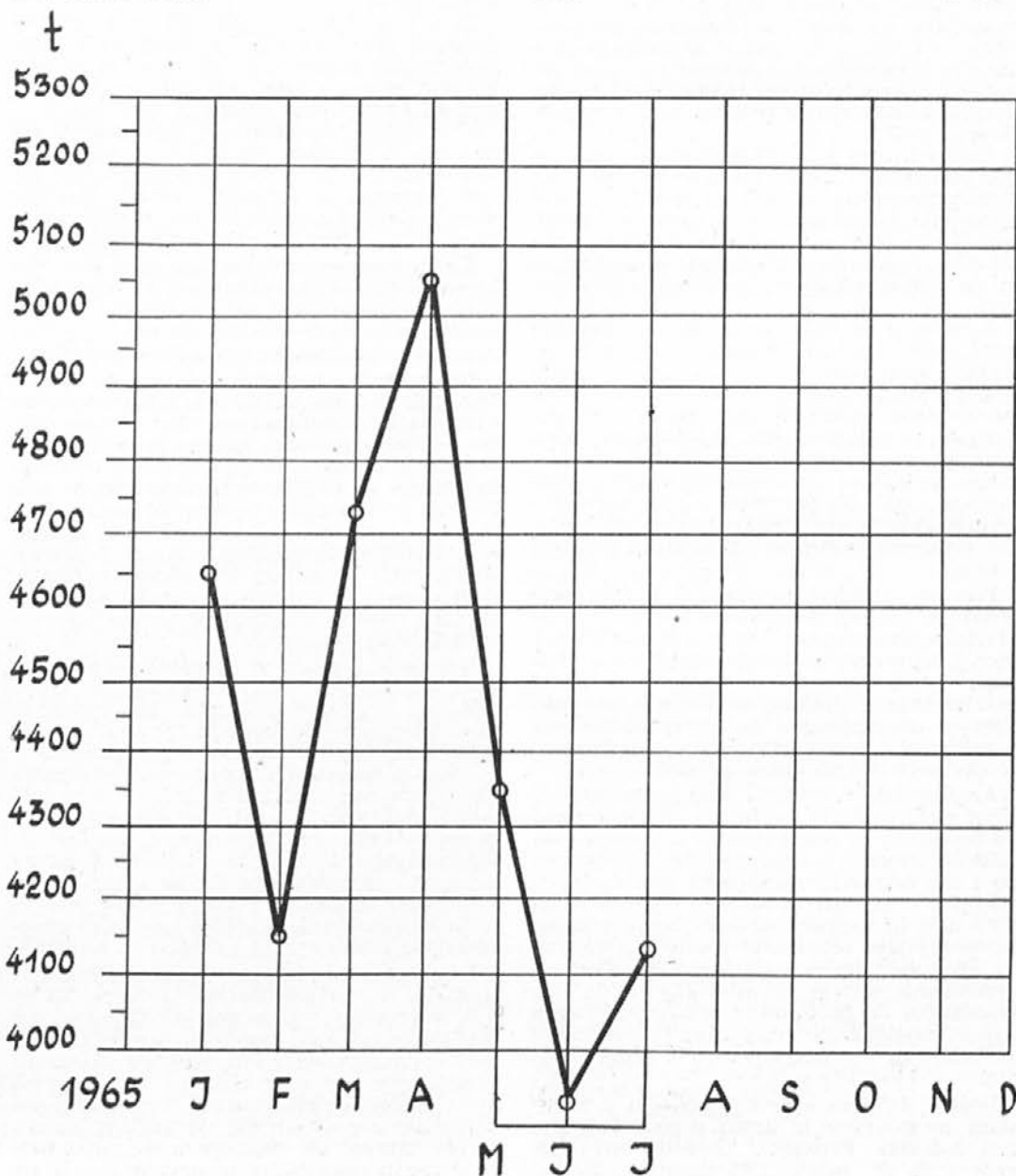
Neposredni proizvajalci najbolj vedo za slabosti svojega delovnega področja in obrata, zato je njim treba omogočiti, da jih bodo nakazovali in odpravljali.

Zavedamo se, da bodo spremenjeni odnosi v cenah (ker bodo te bolj porastle pri vložku kot pri naših končnih izdelkih), neugodno vplivali na proizvodne stroške in na naš dohodek. Ze prvi pregledi pa so pokazali, da imamo v tehnološkem postopku zadosti manevrskega prostora, ki nam omogoča tudi pri novih tržnih cenah doseganje enake pa tudi višje stopnje dohodka. Predlog prvega osnutka plana za mesec od avgusta do decembra letošnjega leta nakazuje, da v tem obdobju ob prizadevanju lahko (obračunano po dosedanjih cenah) dosežemo 9,5 milijard din od prodaje naših izdelkov. To bi bilo, obračunano po novih cenah, ki bodo za naše izdelke v povprečju okrog 25 % višje, 11,9 milijarde din. Z uspešnim znižanjem relativnega trošenja surovin, pomožnega materiala in energije, s povišanjem izplena in s čuvanjem proizvodnih naprav bi kljub povišanim cenam lahko v teh petih mesecih zbrali 3,5 milijard din dohodka, kar odgovarja stopnji, doseženi v prvih sedmih mesecih, 29,4 %, ob boljšem delu pa bi dohodka lahko dosegli tudi več. Od tega je odvisno tudi gibanje naših osebnih dohodkov.

Element osebnih dohodkov v kalkulaciji naših izdelkov oziroma v skupnem dohodku in končno tudi v dohodku se bo v novih pogojih zaradi dvignjenih cen moral znižati. Globali osebnih dohodkov pa bodo le toliko višji, kolikor bo višja realizacija, povprečni osebni dohodki pa toliko višji, kolikor bo višja produktivnost dela. Če bomo v zadnjih petih mesecih povprečno zaposlovali 3.200 ljudi, se nam bo produktivnost po gornjih predpostavkah dvignila proti prvim sedmim mesecem za 9,5 % in če bomo pri tem dosegli še 3,55 milijarde dohodka, lahko računamo s 30% povečanjem naših povprečnih prejemkov.

To pa ne bi smela biti meja, temveč le izhodiščna točka, iz katere bi morale obračunske enote izhajati pri odpravljanju lastnih slabosti. Odpravljene so dajatve iz dohodka, črtan je tudi prometni davek za naše izdelke, to pomeni, da prihranjena sredstva v celoti povečujejo dohodek. Prekomerno obremenjevanje proizvodnih stroškov bo šlo v bodoče na konto našega dohodka, zato bomo morali predvsem v proizvodnih stroških poiskati naš dohodek in naš osebni dohodek.

Naši delovni skupnosti se tudi v novih gospodarskih pogojih odpirajo široke možnosti poslovnega delovanja. Prepričan sem, da smo zadosti sposobni in zavedni, da se bomo v II., za delovne organizacije odločilni etapi gospodarske reforme znašli in s presodno notranjo politiko izšli iz nje še trdnejši, kot smo bili do sedaj.

In zopet naša odprema

Odprema je funkcija naše realizacije. Seveda je funkcijska vrednost odvisna tudi od cene proizvodov, vendar nam v osnovi odprema le kaže napredek ali nazadovanje.

V Informativnem fužinarju smo maja in junija izrazili nezadovoljstvo nad padanjem odpreme in smo apelirali na vse prizadete, naj podvzamejo vse ukrepe, da bi se stanje popravilo.

Sicer smo julija odpremili 4130 t naših proizvodov, kar je malenkost več od prejšnjega meseca. Posebno pa ne moremo biti zadovoljni z odpremo za izvoz. Naš delavski svet podjetja je 30. t.m. obravnaval reklamacijo robe, poslano v ZRN. Ker kupec ni zadovoljen z našo valjano robo, ni dal dispozicij za odpremo robe, ki leži pri nas v skladišču in čaka, da jo odpremimo. Tako je roba obležala pri nas in bo odpremljena šele drugi mesec.

Razen tega je več naročil ostalo neizdobavljenih, ker naročene količine niso kompletirane.

V pogojih novega gospodarskega sistema, ki bolj kot doslej stimulira naše artikle za izvoz, bomo tej naši dejavnosti morali posvetiti veliko več pozornosti.

Predvideni sestanki po vseh EE naj bi temeljito pregledali, kaj je vse treba storiti, da se opisano stanje popravi v boljšo smer, ker na ta način bomo reformo na papirju pričeli tudi dejansko ustvarjati. Samo z večjo odpremo in kar najvišjo kvaliteto bomo tudi ustvarili visoko realizacijo in dohodek ter s tem tudi višje osebne dohodke nas vseh.

F. B.

Gibanje osebnih dohodkov za JUNIJ 1965

OBRAC. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravlje- ur	Od tega nadur	Izplačani OD	Po enotah in ceniku del	OD po usp. obrač. enot	Nagrade za stalnost	Redni in iz- redni dopu- sti in ostalo	Povpr. osebni doh.	
									junij 1964	junij 1965
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	240	37.400	66	16.070.619	11.957.434	1.245.321	629.294	2.238.570	61.776	65.328
Livarna	488	87.743	1.727	30.069.330	22.737.588	2.337.204	1.289.081	3.705.457	58.166	61.999
Valjarna	310	56.108	1.286	16.986.391	13.436.312	922.754	742.584	1.884.741	59.215	56.061
Kovačnica	249	46.971	445	16.052.398	12.452.901	898.920	722.695	1.977.882	64.613	64.989
Term. obdel.	57	9.383	39	3.525.069	2.601.073	288.946	108.217	526.833	58.339	60.777
Meh. obdel.	598	106.940	1.718	33.026.374	26.600.603	736.187	1.616.995	4.072.589	55.545	55.788
Vzmetarna	67	12.300	703	3.838.993	3.144.709	110.117	198.155	386.012	56.809	59.061
Jeklovlek	39	6.156	4	1.900.306	1.410.330	257.853	90.493	141.630	52.596	48.726
Energ. obrat	104	18.465	373	6.087.445	4.387.566	721.952	236.920	741.007	54.651	58.533
Strojni rem.	181	35.862	867	11.672.348	9.193.759	969.301	443.208	1.066.080	59.188	64.488
Elektro rem.	100	19.096	579	6.372.966	4.768.148	766.877	241.576	596.365	60.235	63.730
Gradbeni rem.	73	12.215	163	3.861.756	2.667.287	427.917	162.811	603.741	52.178	54.391
Promet	107	20.169	1.432	6.190.940	4.518.258	679.996	236.361	756.325	55.381	58.405
OTKR	201	36.802	914	11.792.723	9.445.295	674.792	495.761	1.176.875	55.077	58.670
Uprava	385	68.116	852	21.552.650	17.084.753	1.432.495	1.014.373	2.021.029	56.302	56.569
SKUPNO	3.199	573.726	11.168	189.000.308	146.406.016	12.470.632	8.228.524	21.895.136	57.838	59.452

Ali naj volivec izbira ali samo potrdi?

Članek »Volitve so odkrile tudi slabosti«, ki je izšel v zadnji številki Informativnega fužinarja, obravnava zadnje volitve v organe upravljanja. Avtor članka m. n. ugotavlja, da so se pri zadnjih volitvah pokazale nekatere slabosti pri rezultatih in v samem sistemu volitev.

Popolnoma soglašam z ugotovitvami, da je dosežena udeležba (90 %) prenizka, da je v organih upravljanja premalo sodelavk in da ni jasno, kako ravnati v primeru, če dobita dva kandidata enako število glasov.

Teoretično obstaja možnost, da manjši obrat npr. s 150 sodelavci v sklopu obratov z npr. 500 sodelavci ostane, v primeru večjega števila kandidatov, kot je prostih mest, brez svojega zastopnika v delavskem svetu, bodisi DSDE ali DSP. Res je, če bo vseh 150 sodelavcev iz manjšega obrata glasovalo za svojega kandidata, ostalih 350 sodelavcev iz sklopa obratov pa proti, potem bi zastopnik tega manjšega obrata izpadel.

Vendar je to samo teoretična možnost, volitve pa so predvsem praktična reč. Prepričan sem, da je število glasov bolj odvisno od avtoritete kandidata kot od velikosti obrata, v katerem dela.

Mislil pa, da se večina sodelavcev ne strinja s sklepno mislijo članka: »Zato bi bilo morda prav, da bi v prihodnje postavili le toliko kandidatov, kolikor je prostih mest, seveda pa bi morali na predvolilnih zborovanjih vse predloge temeljito pretresti.«

Pri letošnjih volitvah v zbor delovne skupnosti obč. skupščine sem sodeloval v volilnem odboru volilne enote IV. Bilo je potrebno izvoliti dva poslance, postavljena pa sta bila samo dva kandidata. Mnogi sodelavci — volivci so glasno izražali svoje nezadovoljstvo nad takim sistemom kandidiranja oziroma volitev.

V primeru, da je enako število kandidatov, kot je prostih mest, volivec praktič-

no nima kaj izbirati. Čeprav ne glasuje za tega ali onega kandidata, se dobro zaveda, da bodo vsi postavljeni kandidati zagotovo tudi izvoljeni, le da bodo dobili različno število glasov.

Avtor članka smatra, da bi bilo potrebno vse predloge temeljito pretresti ter na tej podlagi sestaviti kandidatne liste z enakim številom kandidatov, kot je prostih mest. Zdi se mi nemogoče, da bi vsak volivec aktivno sodeloval pri izbiri kandidata. Udeležba na predvolilnih zborovanjih redkokdaj presega 30 % od števila zaposlenih. Pa še na zborovanju se oglašijo samo nekateri, ostali se morda strinjajo s predlogi ali pa tudi ne. Če se nekdo ne oglasi s svojo pripombo, to še ne pomeni, da se s predlogom tudi strinja.

Prav na letošnjih volitvah v organe upravljanja tako v delovnih kolektivih kot v občinah, republikah in v zvezi je bila vidna jasna težnja, da se postavi več kandidatov, kot je prostih mest. Mislil, da moramo to težnjo tudi v naši delovni organizaciji na prihodnjih volitvah še smejeje in dosledneje izvajati. Prav gotovo to težnjo pozdravlja večina sodelavcev.

Duro Haramija

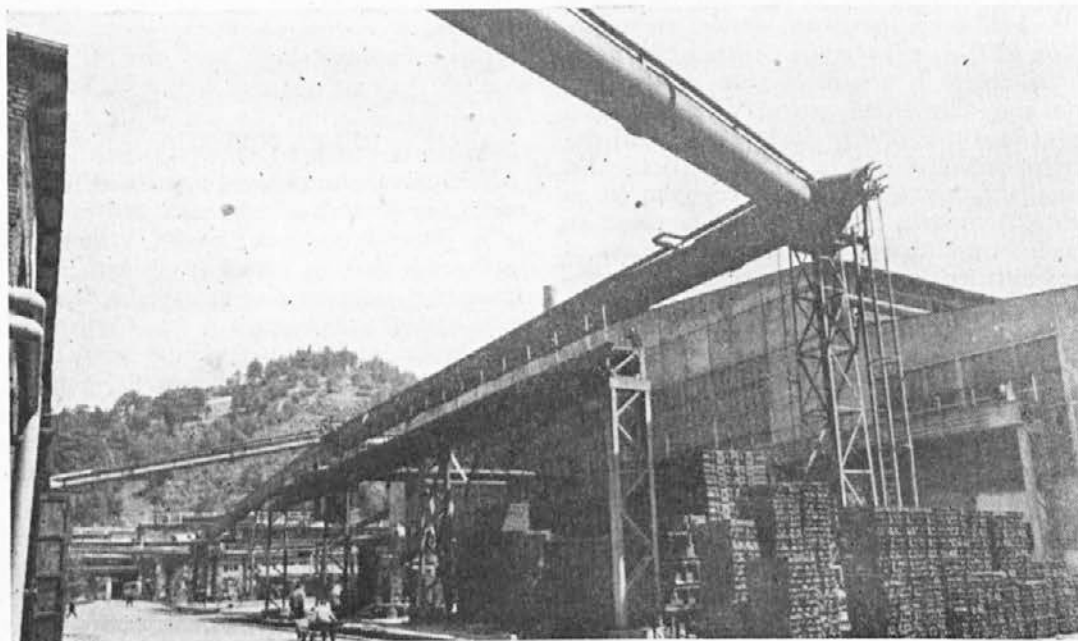
ZAHVALA

Podpisana Helena Haber se prav pristrčno zahvaljujem ZK ter SZDL železarne Ravne za darovane vence in za izdatno pomoč ter govornikoma Petru Krivogradu in Ivanu Močniku ob tragični izgubi mojega moža Vinka Habra.

Zahvaljujem se tudi godbi za igrane komade in za ganljivo pesem Pomlad že prišla bo.

Topla zahvala tudi VARNOSTNI SLUŽBI za sodelovanje ob pogrebu.

Helena Haber

Skladišče okvirov

Foto: R. Gradišnik

Skrajševanje delovnega časa pri nas in v svetu

Zamisel o skrajšanju delovnega časa ni »jugoslovanski proizvod«, pač pa je to dolgoleten proces v svetu, ki poteka, odkar obstaja pojem dela. Do prvih omejitev delovnega časa z intervencijo države je prišlo šele po dolgoletnih borbah delavskega razreda in to najprej v deželah, kjer se je industrija najprej razvila in kjer je bil delavski razred najbolj organiziran. Prva je sprejela zakonske predpise o reguliranju delovnega časa Anglija, kjer je bil 1833. leta sprejet zakon o tovarnah, ki je med drugim predpisal delovni čas za tekstilno industrijo, in sicer 15 ur dnevno. Marx smatra, da je s tem zakonom v moderni industriji prvič uveden pojem normalnega delovnega dneva.

Akcije delavskega razreda so pripeljale do sprejetja podobnih predpisov tudi v drugih deželah, predvsem pa še do nadaljnjega skrajšanja delovnega časa. Spet je bila Anglija prva, ki je že 1894. leta uvedla osemurni delovni dan v državnih tovarnah in delavnicah. Predvsem sindikalne organizacije so si prizadevale, da bi bila dosežena mednarodna pravna ureditev trajanja delovnega časa. Takoj po prvi svetovni vojni je bila ustanovljena Mednarodna organizacija dela in že na prvi konferenci leta 1919. je bila sprejeta konvencija o 8-urnem delovnem dnevu in 48-urnem delovnem tedniku v industriji. Večina držav se je pridružila tej konvenciji in sprejela v ta namen ustrezne predpise.

Prizadevanja za nadaljnje skrajševanje delovnega časa so postala posebno aktivna po drugi svetovni vojni, predvsem pa v zadnjih letih. Z razvojem tehnike postaja za produkcijo potrebno vedno manj živega dela, na drugi strani pa večja odgovornost delavcev zaradi bolj kompliciranega delovnega procesa močno povečuje živčno utrujenost. Zaradi tega po določenem času močno pade produktivnost. V razvitih deželah so bile napravljene mnoge študije, ki so raziskovale vpliv dolžine delovnega časa na celoten delovni učinek. Ugotovljeno je bilo, da se s skrajševanjem delovnega časa do neke meje učinek ne zmanjšuje, ampak se ob dobri organizaciji dela celo poveča. Na splošno postavljajo trditve, da je bilo racionalno skrajševati delovni čas, ker produktivnost ne bi mogla več bistveno porasti.

Načini skrajševanja delovnega časa so bili v posameznih državah zelo različni. V Evropi je bila uveljavljena splošna tendenca, da se delovni čas skrajšuje postopoma v razdobju več let. V zahodnoevropskih državah se delovni čas skrajšuje predvsem na podlagi kolektivnih pogodb. Prav zaradi tega je težko navajati točne podatke o trajanju delovnega dneva ali tedna, ker je to zelo različno v posameznih gospodarskih panogah in celo v posameznih podjetjih. V vzhodnoevropskih državah urejuje to vprašanje zakonodaja. Skoraj v vseh državah so prešli na 42-urni delovni teden, s tem da ob sobotah delajo 2 uri manj. V SZ so že leta 1959 predpisali skrajšan delovni dan na 7 ur, skrajšanje pa je bilo predvideno po etapah v roku 2 let.

V ilustracijo dajem prikaz predpisane dolžine delovnega tedna v industriji ter povprečne delovne čase po drugih panogah v nekaterih državah (napravljen po brošuri »Delovni čas in prizadevanje za njegovo skrajšanje v tuji praksi«; glej tabelo).

Podatki seveda niso popolni, poleg tega pa tudi niso več čisto točni, ker se stanje neprenehoma spreminja. Vseeno pa kažejo na raznolikost problematike skrajšanja delovnega časa v svetu.

	Industrija	Gradbeništvo (1967)	Kmetijstvo (dnevno povprečno)	Transport	Javne službe
Avstrija	48		9		
Belgija	45		9		41,5—48
Bolgarija	46		9		
Danska	48		8,24		
Francija	40	48,8	8	47,7	42—48
Indonezija	40		7		
Italija	48		8,30		
Kanada	40	41,4		44,3	39—48
Kuba	44		8		
Poljska	46		8		
SZ	42				
Švedska	46		7,5		
Vel. Britanija	44	48,7	7,5	50,1	42—48
ZAR	54				
ZDA	40	36,9		42,5	40
ZR Nemčija	48	46,4	9		48

In kako pri nas rešujemo vprašanje 42-urnega delovnega tednika?

Začetni impulz za celotno akcijo uvajanja 42-urnega delovnega tedna pri nas je dala že ustava. 37. člen namreč izrecno pravi: »Zajamčeno je, da traja delovni čas največ 42 ur v tednu«. S tem je bil sprožen dolgoleten proces, ki naj postopoma pripelje do realizacije te osnovne pravice delovnega človeka.

Z odločbo ZIS je bila 25. junija 1963 postavljena komisija ZIS za delovni čas. Njena naloga je bila, da pripravi osnutek zakona, s katerim naj se določijo rok in pogoji za izvedbo ustavnih določb o 42-urnem delovnem času v tednu. Komisija ZIS za delovni čas je določila ob koncu leta 1963 tako imenovani »model gospodarstva SFRJ«, v katerega je vključila okoli 3000 delovnih organizacij, ki so pristale, da pod določenimi pogoji v svoji praksi preizkusijo efekte prehoda na 42-urni delovni teden. Nekatera od teh podjetij niso mogla zadostiti zahtevnim pogojem in so zato iz modela izpadla. Toda ta izpad so nadomestila druga, tako da eksperiment ni bil odkrjen, ampak še razširjen. Zasedovanje rezultatov v vseh podjetjih je pokazalo, da so pogoji za prehod na 42-urni delovni teden uresničljivi. To je dalo osnovo, da je bil lahko sprejet in je 8. aprila 1965 stopil v veljavo »Temeljni zakon o uvedbi 42-urnega delovnega tedna«.

Temeljni zakon določa, da morajo vse delovne organizacije najkasneje v petih letih (do 1970. leta, izjemoma do 1971. leta) preiti na 42-urni delovni teden. Kot pogoj zahteva, da delovna organizacija zagotovi v svojem delu in poslovanju najmanj enake uspehe, kot jih je dosegla pred uvedbo 42-urnega delovnega tedna, in sicer:

- najmanj enak obseg proizvodnje oziroma storitev in
- najmanj enak neto produkt na zaposlenega oziroma najmanj enak realni osebni dohodek.

Za vse gospodarske organizacije, ki še niso uvedle 42-urnega delovnega tednika (torej tudi za naše podjetje!), je zelo pomembno nadaljnje besedilo temeljnega zakona, ki se glasi v skrajšani obliki takole:

— vsaka delovna organizacija mora najkasneje v enem letu po uveljavitvi zakona (do 8. aprila 1966) sprejeti načrt in program za prehod na 42-urni delovni teden, dalje, s katerimi ukrepi bo ta načrt in program uresničila in določiti, kako bo spremljala in analizirala uspehe svojega dela in poslovanja. Na koncu še izrecno določa, da lahko občinska skupščina postavi pod prisilno upravo delovno organizacijo, ki ne ukrene, kar določa zakon, namreč da bi mogla do predpisanih rokov ob predpisanih pogojih uvesti 42-urni delovni teden.

V Sloveniji se pripravljajo republiški predpisi, ki bodo dani v javno diskusijo. Obstajajo namreč nekateri problemi, ki jih bo potrebno vsestransko proučiti. Predvsem so to pogoji za prehod na skrajšan delovni čas, in sicer različna mišljenja, ali naj se povečana produktivnost z vlaganji v nove kapacitete in rekonstrukcije smatra za izpolnitev pogoja za prehod na skrajšani delovni čas ali ne. Obstaja mnenje, da rezerv za povečanje produktivnosti ni treba iskati samo v boljši organizaciji dela in višku delovne sile, ampak tudi v tehnologiji, kapacitetah in odpravljanju neskladnosti. Katero mišljenje bo pa zastopano v republiških predpisih, še ni znano.

Načinov za prehod na 42-urni delovni teden je več, in ker prehod na skrajšan delovni čas čaka tudi našo delovno skupnost, je temu problemu treba posvetiti čimveč pozornosti, da se bodoče težave, ki jih bomo imeli pri tem, vsaj ublažijo. O sami izvedbi uvajanja v našem podjetju pa kdaj drugič.

Peter Orožen

HUJŠI OD TURKOV

Gideon Laudon, avstrijski general, je nekoč pisal dvornemu vojaškemu svetu: »Prosim za zdravnika, kajti moji mazači spravijo več ljudi na oni svet, kakor pa Turki.«

STARA NAVADA

Neki farmar je potoval v spalnem vagonu. Ko se je vlak bližal mestu Milwaukee, se je pripetila nezgoda; vagon, v katerem je farmar spal, je iztiril in se kotalil po 15 metrov visokem nasipu navzdol. Spodaj se je ustavil in iz vagona je donelo farmarjevo kričanje: »Miruj že vendar, stara! Saj že vstajam, da napravim ogenj...«

PRENIZKO

Hudoben upravitelj posestva si je zlomil nogo in morali so mu jo odrezati. Ko je ozdravel, je vprašal kmeta, ki ga je srečal, kaj pravijo ljudje k tej nezgodi. »Eh, pravijo, da so nogo prenizko odrezali,« je odvrnil kmet. »Pa kje bi jo morali odrezati?« se je čudil upravitelj. »Pravijo, da pod vratom,« se je odrezal kmet.

Struktura zaposlenih v intenzivnem gospodarjenju

Pomemben faktor v intenzivnem gospodarjenju, katerega narekuje nova gospodarska reforma, bo tudi izobrazbena in kvalifikacijska struktura zaposlenih v gospodarstvu, javni upravi in družbenih službah. O potrebnih kadrih za gospodarstvo se že nekaj časa intenzivno razpravlja v zveznih in republiških organih o izgraditvi sistema izobraževanja, ki bi zagotovil ustrezne kadre. Pred nedavnim je bilo v Banjaluki posvetovanje, ki ga je organiziral Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije skupaj z zveznim sekretariatom za delo, zvezno gospodarsko zbornico ter zveznim sekretariatom za izobraževanje in kulturo. Posvetovanje je bilo organizirano z namenom, da bi razpravljali in zavzeli stališča o naslednjih vprašanjih:

— kakšen sistem izobraževanja izgrajevati v delovnih organizacijah, da bi maksimalno zadovoljili potrebe intenzivnega gospodarjenja in integracijskih premikov (večja delitev dela in specializacija) oziroma zadovoljili potrebe, ki izhajajo iz tehnologije, organizacije proizvodnje in dosežene stopnje razvoja družbenih odnosov kot tudi iz dosedanjega značaja dela in njegovega razvoja;

— kakšne so dosedanje izkušnje o organizaciji in delovanju sistema izobraževanja v delovnih organizacijah in kako jih naprej razvijati;

— v kakšnem smislu vnaprej izgrajevati odnos med delovno organizacijo in izobraževalnimi ustanovami;

— možnost razvijanja sistema izobraževanja znotraj posamezne panoge ali sorodnih organizacij po dejavnosti oziroma sistemu znotraj posameznih skupin ipd.

Zelo obsežno gradivo, sestavljeno iz posameznih referatov in poročil o delu na področju izobraževanja, kaže precejšnjo raznovrstnost obravnave tega problema kakor tudi različne načine reševanja. V razpravi so se pokazala različna gledanja in stališča o izobraževanju (predvsem zaposlenih). Tako se je izoblikovalo dvoje gledanj glede osnovnih nosilcev politike izobraževanja za funkcijo dela:

Prvo — osnovni nosilci izobraževalne politike za funkcijo dela v pogojih vse večje deetizacije našega celotnega družbenega ekonomskega mehanizma so: delovni ljudje, delovne organizacije in njihove širše asociacije po proizvodnem oziroma delovnem principu. Po drugem gledanju pa so nosilci izobraževalne politike za funkcijo dela delovni ljudje, delovne organizacije, njihova združenja in družbeno politične skupnosti.

Iz teh dveh navedenih izoblikovanih gledišč kljub temu, da je bilo sprejetih še več stališč, ki vseh ne morem navesti, lahko zaključimo, da je izobraževalna aktivnost dejavnost, ki jo mora razvijati sama gospodarska organizacija kot eno izmed funkcij proizvodno tehnološkega in družbeno ekonomskega razvoja. To pomeni, da se izobraževalna aktivnost razvija in oblikuje v odvisnosti od potreb neposrednega razvoja in izpopolnjevanja dela. Ta aktivnost je nujna, mora biti stalna glede na to, da je pomembna funkcija življenja, dela in razvoja gospodarske organizacije. Izobraževalna aktivnost gospodarske organizacije

se mora razvijati na temelju potreb, planiranja in programiranja izobraževalne aktivnosti, pripravljanja organizacije izobraževalnih procesov, realizacije, spremljanja in valoriziranja rezultatov.

Da bi lahko izoblikovali stališče, ki ga mora naša delovna skupnost zavzeti glede na potrebno izobraževalno aktivnost s prehodom na intenzivno gospodarjenje, menim, da je prav, če se seznanimo z izobrazbeno in kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

Če vzamemo izobrazbeno strukturo 100 na število zaposlenih 1. junija 1965, ugotovimo, da ima do 4 razrede osnovne šole 28,43 %, od 5 do 6 razredov 35,17 %, od 7 do 8 razredov osnovne šole 32,17 % ali od skupnega števila zaposlenih 73,83 % z nepopolno 8-letko in s popolno 8-letko 26,17 % zaposlenih. S popolno srednješolsko izobrazbo (gimnazijo) 2,61 % in z višjo in visokošolsko izobrazbo 1,62 % na skupno število zaposlenih.

Če vzamemo kvalifikacijsko strukturo, dobimo naslednje podatke: nekvalificiranih 34,47 %, priučenih ali polkvalificiranih 25,91 %, kvalificiranih 29,13 %, visoko kvalificiranih 4,4 %, s srednjo strokovno izobrazbo 4,83 % in z višjo ali visoko strokovno izobrazbo 1,62 % od skupnega števila zaposlenih.

Navedeni podatki so dovolj nazoren prikaz, da bomo glede izobraževanja morali v bodoče napraviti več, da bi lahko zadostili zahtevi delovnih mest, ki jo pred našo delovno organizacijo postavlja proizvodno tehnološki proces ob iskanju in izkoriščanju notranjih rezerv v borbi za nenehen dvig produktivnosti dela tako na umskih kot fizičnih delovnih mestih.

Da bi lahko na področju izobraževanja zadostili zahtevam delovnih mest, bi morali prvo izdelati popise delovnih mest glede na njihovo zahtevnost ne samo za že obstoječa, ampak tudi za delovna mesta, ki se bodo odvarjala oziroma bodo potrebna skladno z razvojem delovne organizacije in tehnologije.

Sedemletni perspektivni plan naše delovne organizacije vsebuje tudi postavko potrebnih kadrov in narekuje spremembo kvalifikacijske strukture zaposlenih. Za leto 1970 predvideva, da mora biti v naši delovni organizaciji od skupnega števila zaposlenih 9,13 % nekvalificiranih, 22,02 % priučenih ali polkvalificiranih, 39,48 % kvalificiranih, 14,90 % visoko kvalificiranih delavcev. S srednješolsko in s srednjo strokovno izobrazbo 9,72 % ter z višjo in visoko strokovno izobrazbo 4,75 % od skupnega števila zaposlenih.

Pogosti so primeri, da zaposleni ne obvladajo v zadostni meri zahteve delovnega mesta, da iz tega razloga nastopajo nepotrebne okvare na proizvodnih sredstvih, ne dosega se vedno zaželenega učinka dela v veliki meri prav zaradi neznanja, nezadostne doslednosti v tehnološki in delovni disciplini, malomarnega odnosa do dela in izkoriščanja delovnega časa, za kar je v veliki meri vzrok izobrazbena in strokovna struktura zaposlenih.

Vse našete pomanjkljivosti in še vrsta drugih so novi gospodarski reformi tuje, zato je potrebno od zaposlenih zahtevati

večjo doslednost, a na drugi strani nuditi in zahtevati, da se strokovno izpopolnjujejo, da bi izboljšali izobrazbeno in kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, ki jo bomo dosegli edino z nenehnim načrtnim izobraževanjem in specializacijo.

Franc Golob

SLOVAR TUJK

- Abnormalen** — nepravilen, nenavaden, protinaraven, poseben;
- absoluten** — neomejen, neizogiben, brez-pogojen;
- absolvent** — študent, ki je dovršil kake študije;
- abstrakten** — pojmoven, odmišljen, splošen;
- asociacija** — vezanje, druženje, miselna zveza;
- degradirati** — vzeti komu službeno stopnjo;
- faktor** — činitelj, okoliščina, gibalna sila;
- ideja** — misel, pojem, duh; zamisel, domisel, mnenje;
- identičen** — istoveten, isti;
- kategorično** — brezpogojno, neizprošno, odločno;
- kleptomanija** — kradljivost (bolezensko nagnjenje h kraji);
- licenca** — dovoljenje, pravica;
- neracionalen** — nerazsoden, nerazumen, brezsmiseln;
- objektiven** — predmeten, stvaren; neodvisen;
- patetičen** — vznesen, zanosen, slovesen;
- plafonske cene** — najvišje določene cene;
- proklamirati** — razglasiti, oklicati;
- saniran** — izboljšán, urejen, popravljen;
- suplement** — priloga, dodatek, dopolnilo;
- teorija** — vodilna načela in pravila kake vede ali umetnosti;
- žurnalist** — časnikar.

POMAGALO BO

Ko je bil maršal vojvoda Maľborough nevarno bolan, ga je njegova soproga, ki mu življenje ni z rožami postiljala, silila, naj vzame priporočeno zdravilo. Bolnik se je upiral, ona pa je vzkliknila: »Naj me obe-sijo, če ne bo pomagalo!« — »Vzemite, vojvoda! Hitro vzemite!« mu je rekel prisotni zdravnik. »Pri takih okolišnih vam bo zdravilo pomagalo na ta ali oni način!«

ANEKDOTA

Polkovniku je v boju ranila krogla nogo. Zdravniki so ugotovili, da mu morajo odrezati malo mesa. Pol ure je polkovnik mirno prenašal njihovo drezanje, končno jih je pa vendarle vprašal, kaj tako dolgo počenjajo. »Kroglo iščemo,« so dejali zdravniki. »Kroglo?« je dejal polkovnik. »Da bi vas vrag! Zakaj mi niste tega prej povedali? Saj jo imam jaz v žepu!«

KOLIKO JE URA

Dante je vprašal nekoč nekega meščana v Florenci, koliko je ura. Meščan mu je vljudno odgovoril: »Čas je, da napajamo živino.« »Glejte!« je odvrnil Dante, »in vi ste še tu?«

Topilnica že izkorišča notranje rezerve

Razgovor z obratovodjem inž. Jelerčičem

Kako dela topilnica v sedanjih pogojih našega gospodarjenja?

Verjetno bi bilo lažje odgovoriti, kako sedaj dela, kakor pa »v sedanjih pogojih«, kajti ne vemo še, kakšni bodo naši novi pogoji. Poskušal bom povedati realen odgovor in zajeti najvažnejše elemente, ki karakterizirajo delo našega obrata — topilnice.

Proizvodnjo smatram za glavni pokazatelj življenjske energije obrata in ta narašča iz leta v leto. Lani nam je uspelo izdelati, kot je znano, 90.000 ton jekla in letos bomo, če ne bo večjih ovir, izdelali 100.000 ton ter se tako uvrstili med srednje železarne plemenitega jekla. Znano je, da le-te ne presegajo mnogo nad 200.000 ton (Schöter — Bleckman — 90.000, G. Böhler 150.000, Dnjeprospeccal 250.000). Proizvodnja v prvem polletju je zadovoljiva ter je to uspeh prizadevnosti celotnega kolektiva, posebno pa operativno vodilnega kadra, to je mojstrov, topilcev, predelavcev in požrtvovalnosti delavcev v livni jami, pri pečeh itd.

Storilnost se je dvigala skoraj paralelno s proizvodnjo ter smo dosegli 40 ton na moža oziroma 35 ton na celotni stalež. Pri naših sedanjih pogojih je storilnost precej odvisna od fizične in zdravstvene sposobnosti kolektiva. Obrat ima ca. 10 % zaposlenih, ki so znatno manj sposobni od ostalih ter kot fizično izčrpani ne dohajajo tempa dela. Ta problem postaja vedno bolj pereč in ga bo treba resneje reševati v okviru lažjih obratov.

Za dobro gospodarjenje, t. j. dobro delo, so odločilni še kvaliteta, izplen in stroški proizvodnje poleg ostalih manj pomembnih pokazateljev. Kvaliteto in izplen smatram, da moramo še izboljšati in doseči rezultate švedskih jeklarn, medtem ko je s stroški bolj težko. Smatram za popolnoma pravilno, da se ustvarjena proizvodnja gleda »skozi dinar«, to je, koliko nas stane izdelava posamezne tone jekla in koliko zanjo dobimo. To je zelo lepo in prav, v sedanji naši stvarnosti pa je nekoliko drugače. Naše prodajne cene so plafonske, to je, da jih ni mogoče dvigniti niti za dinar, medtem ko se na drugi strani dopušča, da nam vsi neobhodno potrebni materiali s ceno rastejo, ravno tako se dvigajo cene energije, uslug, popravil itd. Temu pojavu se lahko zoperstavimo edino z racionalno potrošnjo, manjšo porabo, štednjo z materialom, povečanim izplemom itd. Vendar se povsod to ne da, ker je skok cene neprimerno visok. Na primer: z uporabo kemično vezane opeke smo dvignili vzdržnost od 60 šarž na 100—110 šarž. Toda kaj pomaga, ko pa se je cena opeke istočasno dvignila od 90 din/kg na 190 din/kg. Vzdržnost se je povečala za 60 %, cena pa za 110 %, to je skoraj dvakrat toliko. Ta primer pa ni osamljen, naštel bi jih lahko še več. FeMo je narastel od ca. 4000 na 13.000 din itd. Pa ne smete misliti, da rastejo samo taki specialni materiali, kot sem jih naštel, ampak raste tudi apno, apnenec, malta, N itd. Rastejo stroški uslug remontnih obratov, tujih podjetij; imeli smo primer, da smo trikrat zavrnilo račun podjetja, ki je za nekvalitetno delo računalo po 1200 din/uro, čeprav ni uporabljalo nobenega stroja ali kompliciranega orodja.

V tem divjem dviganju cen naših potrošnih materialov se mi zdi, kot da bi bila topilnica v stiskalnici, kjer jo stiskajo vedno višje cene in neomejeno trdo dno prodajnih cen.

Ne morem razumeti, zakaj bi se neko povišanje ustavilo le v topilniškem proizvodnem obratu in se ne bi preneslo naprej, do kupca. Zakaj bi topilniški delavec zaradi tega zaslužil manj, ker ustvarja manjšo realizacijo, vendar ne po svoji krivdi, njegovi tovariši v lahki industriji ali uslužnostnem podjetju pa na naš račun ustvarjajo nerealno visoke dohodke, ne da bi se pri tem posebno trudili.

Pri vsem tem je pa brez dvoma nujno potrebno, da topilnica izboljša sedanje delo, ki ni na vseh področjih uspešno. Odstraniti mo-

ramo vse napake, ki so izrazito topilniškega značaja, npr. točenje ponove, točenje lijakov, analize tolerance, pravilno tehtanje, izvajanje tehnologije, znižanje lomov itd. Vse te našteje napake povečujejo stroške in znižujejo uspeh obrata.

Dodal bi še rad, da se obrat pogosto bori s slabo oskrbo z materialom domačega ali tujega izvora, da ga primanjkuje, da ni vedno kvaliteten in to v neki meri ovira uspeh obrata. Taki pojavi, kot je pomanjkanje izlivkov, kokil, ferolegur itd. naj se ne bi več ponavljali, saj nam otežkočajo že itak težko delo.

Nujno potrebno je, da izboljšamo kvaliteto našega jekla, da znižamo izmeček in zmanjšamo trosenje analiz pri šaržah. Tukaj smo zaostali in mora kolektiv topilnice storiti vse, da sedanje stanje izboljša. Naloga pa ni enostavna in se ne da izpolniti s samo suho zahtevo in ukazi.

Tehnično vodstveni kader mora izpopolnjevati tehnološke metode, odstranjevati vzroke izmečka, analizirati na analitični podlagi izvore napak in preventivno ukrepati. Dalje morajo mojstri povečati svojo strokovnost in svojo rutiniranost za zadetje ana-

Obratovodja topilnice inž. Rado Jelerčič

liznih mej; topilci in predelavci pa tudi izpopolniti svojo strokovnost in sposobnost operativno izvrševati navodila za pravilni tehnološki proces. Kvaliteta in proizvodnja morata biti tesno povezani, sicer ni uspeha.

Oceniti, kako dela topilnica, je relativno vprašanje, kje vzeti merilo — ali železarno Nikšić ali Fegersta na Švedskem. Primerjati se moramo z boljšimi, torej na kratko:

proizvodnja in storilnost — zadovoljiva kvaliteta in izplen — prenizka cena — ni možna primerjava stroški — previsoki.

Sicer pa imamo v železarni Ravne več dobrih jeklarjev, ki bi verjetno tudi lahko strokovno in realno ocenili delo topilnice.

Ali obstajajo možnosti, da bi v bližnji prihodnosti vaš obrat začel izkoriščati notranje rezerve, o katerih zadnje čase toliko govorimo — ali pa jih morda že izkoriščate?

Notranje rezerve so povsod in tako tudi v topilnici. Smatram, da predstavljajo največje notranje rezerve material, energija in izplen. Porabe materialov se morajo znižati — mislim na porabo materialov na tono jekla. Trenutno imamo še vedno previsoko porabo silika opeke, sintermagnezita, kokil, elektroenergije in deloma tudi elektrod ter ferolegur.

Ravno tako tudi izplen ni zadovoljiv. Dober — visok izplen pomeni tudi znižanje stroškov in boljše kvaliteto. Na področju izplena moramo še mnogo narediti in bo to za nas še nekaj časa trd oreh. Smatram, da že izkoriščamo notranje rezerve. Letos smo pričeli z akcijo povečanja vzdržnosti peči in nam je to že precej uspelo, npr. dna, stene el. obločnih peči, delni napredek je tudi pri elektro obokih. Poraba elektrod je tudi pa-

dla, vendar jo moramo še znižati. Obstaja tudi še proizvodna rezerva v tonaži, vendar se brez mehanizacije livne jame in povečane formata ne more izkoristiti.

Kakor sem že rekel, notranje rezerve že izkoriščamo in jih moramo še bolj.

Kako je z izmečkom oz. s tehnološko disciplino?

Izmeček v zadnjih mesecih narašča in ga moramo zopet znižati. V prvem polletju je povprečno sicer nižji od lanskega polletja, vendar je porast v zadnjih mesecih zaskrbiljujoč. Za znižanje izmečka je potrebno strogo izvajanje tehnološke discipline. Iz analiz izmečka je možno ugotoviti, da je večina izmečka nastala zaradi odstopanja od tehnoloških predpisov. Tu pride v poštev malomarnost, pomanjkanje odgovarjajočega materiala, časovna prehitavanja ali zaostajanja, nedisciplinarnost — včasih tudi premajhna izkušnost.

Brez stroge tehnološke discipline ne moremo pričakovati nizkega izmečka in na splošno dobrega dela. Odločno lahko trdim, da brez dobre delovne in tehnološke discipline ne bomo dosegli napredka. Strinjam se z metodo tolmačenja in razlage, dokler je zadeva — problem — ukrep, nov in nepoznan, toda eno in isto stvar tolmačiti stalno in dan za dnem, je nemogoče. Po vsakem tolmačenju in razlagi mora stopiti v veljavo disciplina in to delovna kot tehnološka, obe sta pa neločljivo povezani. Podjetja (domača ali inozemska) ki so dosegla dobre uspehe, so brez izjeme disciplinsko utrjena, to je, imajo za vse enako strogo in pošteno disciplino.

Izmeček topilnice ni samo naš topilniški problem, to je in mora biti problem tudi ostalih, ki na to vplivajo. Mnogokrat povzročijo nepravilni materiali izmeček ter se pravi krivec niti ne zaveda, da je napravil škodo in povzročil topilnici izmeček. Npr. pomanjkanje izlivkov, slabo apno, moker ferilicij, prepozna dobava itd., dalje pozno objavljene analize, slabo popravljena tehnica itd., vse to ima končni odraz v slabšem delu in povečanem izmečku. To govorim zato, ker je nastanek izmečka širok pojem, ki zajema ne samo topilnico, ampak tudi druge službe in celo obrate. Vsi ti, ki vplivajo nanj, se morajo truditi, da delajo tako, kot je določeno, ter da zahteve topilnice niso kaprice, ampak proizvodno tehnološka nujnost.

Informativni fužinar je uvedel rubriko »Fotokritika« z edinim namenom — pomagati, da bi se nekatere očitne napake čimprej odstranile. Ali menite, da to resnično kaj pomaga ali pa je bob ob steno?

Fotokritika pomaga izboljševati stvari v takem primeru, ko gre za večkratni pojav in se na nobeno opozorilo ni nič ukrenilo za izboljšanje. Takrat se bo krivec zavedel, da je pred javnostjo anonimno opozorjen in fotokritika bo imela uspeh.

Ako pa nastopi fotokritika po prvi napaki, lahko deluje na prizadevnega poštenega človeka negativno ter ga prisili, da se izolira ter prične še slabše delati. Počuti se kot obtoženec in je brez vsake volje za delo.

Sem pristaš fotokritike ter zagovarjam, da je potrebno očitne in ponavljajoče se napake tudi s fotografijo kritizirati. Pri tem pa priporočam strogo nevtralnost. Treba je vselej preveriti, ali se je za odstranitev napake že kaj ukrenilo ter seveda priobčiti jasno in čisto sliko.

Morda bi še sami želeli s čim dopolniti razgovor?

Zelim, da se našemu obratu omogoči mehanizacija težkih delovnih operacij v livni jami in pri pečeh ter čiščenje zraka. S tem bi olajšali težko delo našemu delavcu, izboljšali njegovo zdravstveno stanje in zagotovili večjo stalnost, to je manj fluktuacije. Istočasno s tem bi izboljšali kvaliteto in produktivnost ter dosegli še vrsto izboljšav.

Predlagam, da pričnete izdajati tehnično prilogo po vzoru železarn Jesenice in Zenica, v kateri bi tehniški kader objavljali strokovne članke in ugotovitve raziskav, rešitve tehnoloških problemov in podobno. Upam, da bo taka priloga tudi afirmacija strokovnosti našega tehniškega kadra v kolektivu in zunaj njega.

Tovariš inženir, hvala za odgovore!

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Meseca julija je imel upravni odbor tri seje, na katerih je obravnaval poročilo bilančne komisije o pregledu zaključnega računa za lansko leto in predlog prerazporeditve sredstev, razpravljaj o pripravah za zasedanje delavskega sveta in končno o položaju, v katerem se nahaja naša železarna po sprejetju gospodarske reformi. Razen tega je upravni odbor razpravljaj še o cenah v naših tovarniških bifejih, o nagradah praktikantov, ki v času šolskih počitnic opravljajo v železarni obvezno počitniško prakso, obravnaval poslovanje našega počitniškega doma, odobril štipendije za šolsko leto 1965/66 in reševal ostale tekoče zadeve in probleme, ki se pojavljajo v železarni.

Po obravnavi zadev, ki so bile predložene v razpravo, je sprejel naslednje zaključke in sklepe:

— zasedanje delavskega sveta podjetja bo 30. t. m. Delavskemu svetu je treba predložiti v razpravo in odobritev poročilo bilančne komisije o zaključnem računu za lansko leto s predlogom prerazporeditve sredstev, poročilo o poslovanju železarne v prvem polletju letošnjega leta vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom poslovanja, predloge ukrepov, ki jih bo treba izvesti v železarni v zvezi z novo reformo gospodarstva in predloge za dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov;

— delavskemu svetu je predlagati, da se po zaključnem računu ugotovljeni višek čistega dohodka v znesku 5.568.902 dinarja, ki po odbitku prispevka v skupne rezerve gospodarskih organizacij v višini 278.445 dinarjev znaša 5.290.457 dinarjev, preknjiži na poslovni sklad, s tem da se pridobljena sredstva lahko uporabljajo samo za obratna sredstva.

Pri obravnavi položaja, v katerem se nahaja naša železarna v zvezi z nastalo reformo gospodarstva, je upravni odbor ugotovil, da bo v podjetju potrebna ponovna uskladitev osebnih dohodkov. Povečanje osebnih dohodkov v višini 11,3% nam je zagotovljeno na podlagi znižanih prispevkov iz osebnih dohodkov, nadaljnje povišanje osebnih dohodkov pa je vezano na predhodni izračun in analizo novih pogojev in izboljšanje poslovanja, pri čemer bo treba dati potrebni poudarek zniževanju poslovnih stroškov ter doslednejšemu izvajanju tehnološke in delovne discipline. Strokovne službe so k izdelavi analiz že pristopile in morajo prvi podatki in izračuni biti predloženi delavskemu svetu na zasedanju 30. julija.

Ker gospodarska reforma in nove cene veljajo že od 26. julija, osebni dohodki 15. avgusta pa bodo izplačani šele za mesec julij z obračunom za mesec junij in ker naj bi novo povišanje osebnih dohodkov veljalo šele od 1. avgusta letošnjega leta dalje, je upravni odbor z namenom, da naši sodelavci zaradi podražitve ne bi bili preveč prizadeti, sklenil, da je vsem zaposlenim pri plači za mesec julij na skupne osebne dohodke obračunati dodatek v višini 15% z omejitvijo, da dodatek ne sme biti nižji od 6000 dinarjev. Odobreni dodatek bodo v polnem znesku prejeli le oni zaposleni, ki so v mesecu juliju opravili vse delovne dneve. Ta ukrep je uveden samo za prehodno obdobje in se na ta račun izplačani osebni dohodki oblikujejo v drugem polletju letošnjega leta, ki se v skupno izplačanem znesku odštejejo od pripadajoče mase osebnih dohodkov in se pri kasnejši delitvi osebnih dohodkov ne upoštevajo.

S področja **kadrovskih vprašanj in izobraževanja sodelavcev** so bili sprejeti naslednji sklepi:

— na predlog kadrovskega oddelka, da je določiti višino nagrad za praktikante, ki bodo v času šolskih počitnic v železarni opravljali obvezno počitniško prakso, je bilo določeno: praktikantom, ki bodo razporejeni po obratih in vključeni v redni proizvodni proces, se nagrada za opravljeno delo izplača v višini, ki jo bo vsak posameznik dosegel po ceniku del z upoštevanjem vrednosti obračunske enote brez gibljivega dela osebnih dohodkov, ki ga bo posamezen obrat dosegel v tistem mesecu, za praktikante, ki niso vključeni v redni proizvodni proces, se nagrada za opravljeno delo določi v višini:

za slušatelje visokih šol:

za I. letnik	24.000 dinarjev
za II. letnik	25.000 dinarjev
za III. letnik	26.000 dinarjev
za IV. letnik	27.000 dinarjev

za slušatelje višjih šol:

za I. letnik	24.000 dinarjev
za II. letnik	25.000 dinarjev

za dijake srednjih šol:

za I. letnik	20.000 dinarjev
za II. letnik	21.000 dinarjev
za III. letnik	22.000 dinarjev
za učence, ki so končali 8-letko	18.000 dinarjev

Komisija za kadre in izobraževanje je upravnemu odboru predložila predlog kandidatov, ki naj bi se jim na podlagi razpisanih štipendijskih mest v šolskem letu 1965/66 dodelila štipendija za študij na raznih fakultetah in šolah. Večina predlaganih kandidatov je letos končala gimnazijo in naj bi se vpisala v prvi letnik. Dosedanje izkušnje kažejo, da precej kandidatov v prvem letniku iz raznih vzrokov ne izpolni pogojev za nadaljnji vpis ali se celo vpiše na drugo fakulteto, zato je upravni odbor ob upoštevanju takega stanja sklenil, da se vsem našim štipendistom, ki se bodo letos vpisali v prvi letnik, dodeli samo kredit v višini štipendije. Če bodo štipendisti izpolnili pogoje za vpis v drugi letnik, se jim bo izplačani znesek kredita spremenil v štipendijo, v nasprotnem primeru pa morajo izplačani znesek v celoti povrniti železarni.

Pod takimi pogoji je upravni odbor za študij na fakultetah in višjih šolah v šolskem letu 1965/66 odobril štipendije naslednjim prosilcem:

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo:

a) oddelek za metalurgijo: Jožetu Pandevu, sedaj slušatelju prvega letnika, če izpolni pogoje za vpis v drugi letnik; Mariji Fujs, ki je letos končala gimnazijo na Ravnah in se vpiše v I. letnik;

b) oddelek za tehnično fiziko: Mirku Pikalu, ki je letos končal gimnazijo na Ravnah in se vpiše v I. letnik.

Fakulteta za strojništvo:

Bojanu Času, ki je letos končal gimnazijo in se vpiše v I. letnik; Marjanu Staniču, ki

je letos končal tehniško srednjo šolo in se vpiše v I. letnik.

Fakulteta za elektrotehniko:

a) oddelek za šibki tok: Dragu Delopstu, ki je letos končal gimnazijo in se vpiše v I. letnik.

Ekonomska fakulteta:

Amaliji Lenart — letos končala višjo ekonomsko komercialno šolo — oddelek splošne komercialne. Je že do sedaj naša štipendistka in se vpiše v III. letnik; Fridi Stern — letos končala višjo ekonomsko komercialno šolo v Mariboru — oddelek splošne komercialne, je že do sedaj naša štipendistka in se vpiše v III. letnik; ker naš dosedanji štipendist na ekonomski fakulteti Jakob Rožič ne izpolnjuje pogojev, se mu nadaljnje izplačevanje štipendije ukine.

Višja tehniška šola:

a) strojni oddelek: Rudolfu Verovniku — letos končal gimnazijo in se vpiše v I. letnik; Marjanu Suhadolniku — letos končal TSS in se vpiše v I. letnik; Avgustu Sušču — je naš aktivni sodelavec in se mu bo štipendija dodelila, če bo izpolnil pogoje za vpis.

Višja ekonomsko komercialna šola:

Ker za to šolo za razpisana štipendijska mesta ni bilo prijav, je upravni odbor potrdil predlog komisije, da se štipendija za študij na tej šoli ponudi: Bogomiru Prahu — letos končal gimnazijo, s tem da naj bi se vpisal na oddelek splošne komercialne ali računovodstvo, in Ani Božič, ki je letos prav tako končala gimnazijo, s tem da naj bi se vpisala na oddelek zunanje trgovine.

Za vse kandidate, ki jim je bila odobrena štipendija za študij na višjih šolah, veljajo isti pogoji za dodelitev štipendije, kot so določeni za slušatelje fakultet.

Na tehniški srednji šoli — oddelek za metalurgijo, so bile štipendije odobrene: Andreju Bukovcu, Mirku Kranjcu, Romanu Padežniku, Mariji Ajt in Kristijanu Pandevu; na oddelku za šibki tok tehniške srednje šole pa Dušanu Navodniku.

Praktikanti so spet med nami

Foto: R. Gradišnik

Na predlog tehniškega sektorja se je v okviru pogodbe o medsebojnem tehniškem sodelovanju med našo državo in Poljsko inž. Alenki Rodič in inž. Dragu Debenjaku odobrila specializacija na Poljskem, in sicer inž. Alenki Rodič za temo »spoznavanje metod mikroskopije pri visokih temperaturah« in inž. Dragu Debenjaku za temo »preizkušanje in vpekljanje sodobnih materialov za formiranje jeklene litine«. Obe strokovni praksi bosta opravljene še letošnje leto in bremenita stroške naše železarnice.

V zvezi s problematiko, ki jo je načel kadrovski oddelek zaradi prevoza ljudi na delo, ki delajo samo v eni izmeni, in v zvezi s prošnjo nekaterih prizadetih, da bi se jim kljub svoječasnemu sprejetemu sklepu še nadalje odobrile mesečne vozne karte za prevoz na delo z avtobusom, se sklene, da mora kadrovski oddelek izvršiti pregled, koliko delavcev se na relaciji od Slovenjegra Gradca do Raven, ki delajo samo v eni izmeni, vozi z avtobusom in koliko znaša razlika med ceno mesečne vozne karte za avtobus in vlak, nakar se bo o tem problemu ponovno razpravljalo.

S področja ostalih vprašanj poslovanja železarnice so bili sprejeti naslednji zaključki:

— na predlog komunalnega oddelka, da je določiti višino stroškov, ki jih bo naša železarna krila domu železarjev na račun novo uvedenih prodajnih cen v naših bifejih, je bilo odobreno, da se domu železarjev krijejo naslednji stroški:

— osebni dohodek za štiri prodajalke v bifejih po 30.000 dinarjev mesečno na zaposleno, vključno giblivi del osebnega dohodka v višini, ki ga bo mesečno ustvaril in izplačal dom železarjev;

— za udeležbo ostalih sodelavcev doma železarjev, ki imajo opravka s prehrabnimi artikli, ki se prodajajo v naših bifejih, se prizna:

a) osebni dohodek blagajničarki kuhinje v višini 10% mesečno;

b) skladiščniku za skladiščenje, izdajanje materiala in pisanje dobavnice v višini 30% osebnih dohodkov — mesečno;

c) pomožnemu skladiščniku za opravljanje zgoraj naštetih nalog v višini 10% osebnih dohodkov mesečno;

d) za zaposlene pri dnevnem obračunu in kontroli dobavnice v višini 10% osebnih dohodkov mesečno;

e) za kuharico, ki dnevno kuha in pripravljajo za bifeje malice in ostalo pecivo, v višini 75% osebnih dohodkov mesečno.

Za mesne izdelke, ki se kuhajo, se odobri, da se k dejanski nabavni ceni priračuna še kalo vkuhanja v višini od 10 do 30%, odvisno od vrste mesnih izdelkov.

Pri mesnih izdelkih, ki se ne kuhajo, in siru v hlebih, se odobri, da se k nabavni ceni priračuna še kalo v višini 2%.

Povišanje cen v bifejih ostalim artiklom preko dejansko nabavne cene ni dovoljeno.

Prodajne cene v bifejih z upoštevanjem kalla, ki nastane zaradi vkuhanja ali osušenja mesnih in ostalih izdelkov, veljajo od 1. julija letošnjega leta dalje.

Prodajne cene, ki bodo na podlagi te odobritve določene, morajo biti navedene na ceniku, ki mora biti v obeh bifejih izobešen na vidnem mestu.

Vodstvo komunalnega oddelka mora skupno z upravo doma železarjev preštudirati možnost boljše organizacije dela v bifejih na ta način, da se živilski artikli, ki se največ prodajajo, pripravijo že vnaprej v zavrtkih po 5 do 10 dkg.

Ker je prometna milica v Portorožu izdala prepoved uporabe mopedov s prikolico za prevoz živilskih in ostalih artiklov, je bilo z namenom, da se prevoz in oskrba našega doma z živilskimi artikli za čas sezone zasigura, odobreno, da lahko upravnik počitniškega doma za te potrebe uporablja lastni osebni avtomobil. Za kritje stroškov porabe bencina in obrabe avtomobila se mu odobri mesečni pavšal v višini 25.000 dinarjev, katerega mora vsak mesec z obračunom prevoženih kilometrov obračunati. Odobritev velja od 1. julija letošnjega leta dalje pa vse do konca sezone. Ker mopedi, ki se nahajajo v Portorožu, tako ne sme več uporabljati, ga mora čimprej vrniti železarni.

Pri obravnavi poročila o poslovanju našega počitniškega doma je bilo ugotovljeno, da

upravnik nerednosti in nepravilnosti, na katere je bil pismeno in ustno opozorjen z nalogo, da jih odpravi, ne odpravlja in v zvezi z incidentom, ki je nastal ob zadnjem pregledu, se sklene, da je poročilo z vsemi prilogami odstopiti vodstvu splošnega sektorja z nalogo, da zadevo razišče in primerno ukrepa. Uradnega zadolženca za nadzor nad poslovanjem počitniškega doma pa je obvestiti, da upravni odbor njegove ostavke ne more osvoboditi in da naj zato to zadolžitev opravlja še vsaj letošnjo sezono.

Upravni odbor je ponovno razpravljalo o problemu maloprodaje v železarni. Potem ko se je seznanil tudi z mnenjem in stališčem komercialnega sektorja, je sklenil:

— maloprodaja v železarni se končno ukine. Za razne lesne in ostale odpadke ter zaboje, ki so doslej bili največ predmet maloprodaje, je določiti prostor, kjer naj se skladiščijo in jih je uporabljati v sami železarni;

— za staro opeko, ki je za podjetje neuporabna, se je dogovoriti s podjetjem »Odpad«, da jo po ceni, ki bo določena, od nas odkupi, s tem da imajo prvenstveno pravico nakupa stare opeke pri »Odpadu« naši sodelavci, ki gradijo ali bodo gradili svoje stanovanjske hiše;

— nova opeka, betonsko železo in cement za naše sodelavce, ki gradijo ali bodo gradili lastne stanovanjske hiše, se bodo še nadalje nabavljali preko naše nabavne službe. Prav tako ostane v veljavi dosedaj ustaljeni način prodaje odpadnega apna.

Na podlagi informacij, da morajo naši sodelavci, čeprav je prodajo odpadnega apna prevzela Kmetijska zadruga Prevalje, tega še nadalje sami nalagati in oskrbeti prevoz ter da nastaja razlika samo v tem, da morajo apno plačati kmetijski zadrugi po 5 namesto po 2,5 dinarja za kilogram, je upravni odbor sklenil, da mora komercialni sektor s kmetijsko zadrugo skleniti dodatni dogovor, da je prodajna cena odpadnega apna za naše sodelavce, če si tega sami nalagajo in oskrbijo prevoz, lahko višja od nabavne največ za 0,5 dinarja pri kilogramu, kolikor se smatra, da znašajo manipulativni stroški. Če kmetijska zadruga na tako dopolnitev ne pristane, jo je obvestiti, da bomo primorani, da z njimi v celoti prekinemo pogodbo za maloprodajo apna.

Na prošnjo stanovanjske zadruge Navrški vrh, da bi njenim članom železarna nakazala še preostalo razliko sredstev, kolikor lahko dolgoročnega kredita za gradnjo stanovanjskih hiš dobijo v železarni, se sklene, da mora oddelek za novogradnje ugotoviti, kateri izmed njihovih članov je že izpolnil pogoje za dodatni kredit, nakar se bodo sredstva tistim članom nakazala.

Na obvestilo podjetja za PTT promet v Mariboru, da so od nas pripravljene odkupiti stanovanje, ki ga zaseda njihov sodelavec Aleš Miklavc, je z namenom, da bi ugotovili vrednost stanovanja, zaprositi občinsko skupščino, da imenuje uradno cenilno komisijo, ki naj določi ceno stanovanja.

Prošnja v železarni zaposlene Anice Fišer, da bi ji odobrili dolgoročni kredit za gradnjo lastne stanovanjske hiše, se zavrne, ker so do dolgoročnega kredita po kriterijih, ki so osvojeni, upravičeni samo sodelavci, ki lastne stanovanjske hiše gradijo na zadrugi podlagi.

Razprava o problemu odobravanja dolgoročnega kredita za gradnjo stanovanj je opozorila na potrebo, da bi kazalo že osvojene kriterije spremeniti, tako da bi do kredita bili upravičeni tudi ostali, ki že ali še bodo gradili lastne stanovanjske hiše. Kolikor se bodo organi upravljanja odločili za to možnost, je poleg dodatnih finančnih sredstev treba določiti tudi gradbeni okoliš, v okviru katerega se bo dolgoročni kredit lahko dodeljeval.

Na predlog TO sindikata je upravni odbor odobril, da tudi letošnje leto po zaključeni sezoni pod pogoji, ki veljajo za aktivne člane delovne skupnosti v našem počitniškem domu, letujejo upokojenci, ki so bili prej zaposleni v naši železarni. Pri upokojencih, ki bodo pod odobrenimi pogoji letovali v Portorožu, je upoštevati tudi tovariša Jožka Hermana.

Odobrena službena potovanja v inozemstvo

Za udeležbo na mednarodnem kongresu livarjev v Varšavi se je tehničnemu direktorju

inž. Franju Mahorčiču odobrilo 15-dnevno službeno potovanje na Poljsko. Razen pripadajočih dnevnice in ostalih potnih stroškov je bilo odobreno, da naša železarna krije tudi prispevek za udeležbo na kongresu v znesku 66 dolarjev.

Na predlog komercialnega sektorja se je tov. Branku Spragarju, Maksu Urnavtu, Angeli Gracijansky in Ivanu Šteharniku odobril 1 dan službenega potovanja v Avstrijo.

Na predlog prometnega oddelka je upravni odbor odobril, da se šoferju osebnega avtomobila Valentinu Mikelnu lahko nabavi potni list z veljavnostjo za dobo enega leta in večkratno potovanje v Avstrijo.

Na predlog uprave podjetja se je direktorju Gregorju Klančniku, inž. Ivanu Kopu in Hermanu Lesjaku podaljšalo odobreno službeno potovanje na Čehoslovaško za en dan oziroma od prej odobrenih 4 na 5 dni.

Izredno plačani dopusti

Na prošnjo PD Ravne na Koroškem se je tov. Vinku Krevhu za čas od 1. do vključno 10. avgusta odobril izredno plačani dopust.

Na prošnjo NK »Fužinar« se je Tomislavu Tasiču odobrilo 10 dni izredno plačanega dopusta. Če bo odsotnost, zaradi katere mu je bil izredno plačani dopust odobren, trajala dalj časa, mora za preostalo razliko izkoristiti svoj redni letni dopust.

Na prošnjo ŠK »Fužinar« se je Nikoli Rističu za dan 23. t. m. odobril izredno plačani dopust.

Na prošnjo godbe na pihala ravenških železarjev se je tov. Mirku Vajsu izdalo dovoljenje, da lahko vsak torek in petek odhaja iz podjetja ob 13.30, pod pogojem, da za v vlogi navedene namene izgubljene ure vsak teden sproti nadoknadi v popoldanskem času.

Ugodno je bila rešena prošnja Marije Sedelšak ter se ji je za čas od 3. do vključno 9. avgusta odobril neplačani dopust.

Prošnja v železarni zaposlenega Prvoslava Đurića za odobritev neplačanega dopusta se je zavrnila, potem ko je bilo ugotovljeno, da je odšel iz železarne, ne da bi o tem predhodno obvestil vsaj prizadeto vodstvo obrata.

Na prošnjo RK Slovenj Gradec se je v železarni zaposlenemu Avgustu Naberniku odobrilo 2 dni izredno plačanega dopusta.

Na prošnjo OK »Fužinar« se je inž. Dušanu Arsenoviču za 2. in 3. t. m. odobril izredno plačani dopust.

Ugodno je bila rešena tudi prošnja godbe ravenških železarjev za odobritev izredno plačanega dopusta in se je godbenikom, zaposlenim v železarni, za dne 12. t. m. odobril izredno plačani dopust.

Na prošnjo RK »Fužinar« se je Robertu Jamšku odobrilo 6 dni izredno plačanega dopusta. Če bo odsotnost, zaradi katere mu je bil izredno plačani dopust odobren, trajala dalj časa, mora za ostalo razliko izkoristiti svoj redni letni dopust.

Na prošnjo kulturno prosvetnega društva »Prežihov Voranc« Ravne na Koroškem se je za dne 1. t. m. odobril izredno plačani dopust Avgustu Sušču, Borisu Fabijanu, Jožetu Grabnerju, Ivanu Korinšku, Dragu Dolinšku, Štefanu Pesičarju, Leopoldu Močniku, Arsenu Glumcu in Ani Podgornik.

Ugodno je bila rešena tudi prošnja Julijane Krištofove in se ji je odobrilo 3 dni neplačanega dopusta. Kdaj bo odobreni neplačani dopust lahko izkoristila, določi vodstvo mehanške obdelovalnice.

Na predlog TO sindikata se je za čas od 5. do vključno 13. t. m. odobril izredno plačani dopust inž. Jožetu Zuncu, Jožetu Jeseniku, Nikoli Rističu, Herbertu Komarici, Gilbertu Zupančiču, Francu Kolarju, in Francu Tušku. Ker bodo na šahovskem prvenstvu zastopali našo sindikalno podružnico in s tem našo delovno skupnost, se je vsem poleg izredno plačanega dopusta odobrilo še izplačilo potnih stroškov s pripadajočimi dnevnici.

Na priporočilo vodstva energetskega oddelka se je Francu Odru odobrilo 21 dni neplačanega dopusta.

Ostala tekoča pošta

Milanu Krsniku se odobri izdaja potrdila, da od naše železarnice ni zadržkov ali ovir, da se mu ne bi moglo izdati dovoljenje za opravljanje male obrti iz pleskarske stroke,

Predlog vodstva jeklarne, da bi se Otu Plevniku odobrilo 12 nadur, ki jih je že izvršil, se je zavrnil in je prizadetemu za opravljene nadure omogočiti prosto ustrezno število nadur.

Na predlog oddelka za novogradnje se Francu Stresu odobri izplačilo 35 nadur, ki jih je izven rednega delovnega časa izvršil pri meritvah žerjavnih prog v novi valjarni in meritvah, ki so bile potrebne pri montaži fine proge.

Prošnja Majde Mlatej, da bi ji v železarni krili potne stroške za čas, ko naj bi obiskovala večerno administrativno šolo v Mariboru, se odkloni, ker je prizadeta imela možnost, kolikor bi izpolnila pogoje, da se v administrativno šolo vpiše tudi na Ravnah. Ker potrebni administrativni kader vzgajamo na naši administrativni šoli, na kritju dodatnih stroškov za take namene nismo zainteresirani.

Prošnja Zavoda za izmero in kataster zemljišč v Slovenjem Gradcu, da bi naša železarna zvišala prispevek za izdelavo osnovne državne karte za področje južno od Uršlje gore, se zavrne in našega prispevka mimo že odobrenega zneska ne moremo poviševati.

Odškodnino, ki jo je od nas zahteval Komunalni zavod za socialno zavarovanje Ravne na Koroškem za nastale stroške v zvezi z obratno nezgodo pri nas zaposlenega Jožeta Smrtnika, je plačati, poskrbeti pa, da se odškodninski stroški v celoti izterjajo od obeh povzročiteljev obratne nezgode.

Prošnja Združenja visokošolskih zavodov v Mariboru, da bi naša železarna prispevala del finančnih sredstev v sklad Kidričevih nagrad, se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zavrne.

Stanovanjski zadrugi Prežihovo Ravne na Koroškem se odobri v podjetju nakup 25 kilogramov kotnega železa dimenzije 20 x 20 mm.

Zaradi ukinitve maloprodaje se negativno rešijo prošnje Blaža Oblaka, Florijana Miheveca, Alojza Uršiča in Mihaela Rošarja za odprodajo starih neuporabnih desk in prošnja vaškega odbora Leše za odprodajo litoželeznih omar, ki bi jih potrebovali za vgraditev varovalk in vtikalnih puš.

Viljemu Punčuhu se odobri izdaja potrdila, da od naše železarne ni zadržkov ali ovir, da se mu ne bi moglo izdati dovoljenje za opravljanje male obrti s področja električne stroke, pod pogojem, da se obveže, da bo tudi v bodoče v primeru potrebe pripravljen delati nadurno delo v železarni.

Prošnja hišnih svetov stavb št. 59, 60 in 61 na Čečovju, da bi jim v železarni odobrili nakup lesnih odpadkov, se zavrne, ker je maloprodaja ukinjena in ker bi v primeru, da se njihova prošnja ugodno reši, z isto pravico nakup odpadkov zahtevali tudi stanovalci ostalih hiš.

Prošnja hišnih svetov polstolpnice na Čečovju, da bi jim v železarni odobrili popravilo hladilnih členkov ogrevalnih peč, se ugodno reši pod pogojem, da se delo izvrši izven rednega delovnega časa in da plačajo porabo materiala in energije, za kar morajo v prodajnem oddelku predhodno dvigniti obratni nalog.

O opozorilu hišnega sveta stavb št. 75, 76 in 77 na Čečovju, da pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene ob prevzemu hiš, še niso odpravljene, je obvestiti oddelček za novogradnje, da od izvajalca gradbenih in ostalih del zahteva, da se takoj pristopi k odpravi v zapisniku ugotovljenih pomanjkljivosti.

Vlogo v podjetju zaposlenega Antona Kolarja, da naj bi mu priznali odškodnino, ki je nastala na mopedu, ki naj bi mu bil ukraden z območja železarne, je vrniti splošnemu sektorju in pravni službi, da ugotovita:

ali je prizadeti na dan, ki ga navaja, resnično imel shranjen moped na prostoru, ki je za to določen;

ali je v podjetju bil izdan nalog, da se morajo mopedi in motorji v naši shranjevalnici puščati odklenjeni in če obstaja, kdo je tak nalog izdal;

ali je prizadeti VNS navedenega dne prijavil krajo mopeda in kaj je varnostna služba na podlagi prijave ukrenila.

Vlogo je z vsemi zahtevanimi podatki in mnenjem vrniti upravnemu odboru v ponovno razpravo in odločanje.

Pri razpravi o zahtevku za priznanje odškodnine je upravni odbor prišel do zaključka, da shranjevanje in čuvanje dvokoles ter mo-

tornih vozil v naši železarni dejansko ni v celoti urejeno in da bi zaradi te pomanjkljivosti tudi v bodoče lahko prišlo do podobnih primerov. Razen tega je bilo ugotovljeno, da zaposleni vedno ne shranjujejo dvokoles in motornih vozil na prostoru, ki je za to določen, pač pa da se vozila nahajajo v raznih obratih in prostorih, ki niso namenjeni temu namenu. Da bi se nakazani problem v železarni uredil čimprej, je bil zadolžen splošni sektor, da zadevo preštudira in izdela predlog o načinu in možnosti rešitve. Tako obdelan predlog je čimprej posredovati upravnemu odboru v razpravo in potrditev.

Ker so zadnje čase pogoste pripombe, da se v naših tovarniških bifejih povišujejo cene tudi artiklom, kjer ne nastaja kalo, je opozoriti vodstvo komunalnega oddelka in upravo doma železarjev, da uredita vse potrebno, da taki primeri v bodoče ne bi več nastajali.

-et

Vsakodnevna

O naših dveh bifejih je bilo že veliko spregovorjenega na raznih sestankih, kritike so za vogalom, kritike v tovarniškem glasilu in tudi ta prispevek naj bo kritičen in naj pripomore k izboljšavi in večjemu zadovoljstvu nas vseh.

»Pet dkg suhe, prosim, in en kruh — 89 dinarjev — hvala.« (Cene na dan 27. julija 1965). Pri ponovnem tehtanju na precizni tehtnici ugotovim pa samo 40 gramov suhe salame, ko odvijem ciklostilni papir, v katerega v naših bifejih v glavnem zavijajo malice, ta pa tehta 5 gramov. Z eno besedo si bil torej prikrajšan za 15 gramov ali 11,85 dinarjev. Drugi primer isti dan; za 10 dkg reberc in dva kruha plačaš 145 dinarjev. Pri ponovnem tehtanju ugotovim 90 gramov mesa, 5 g ciklostilnega papirja in si zopet prikrajšan za 12,5 dinarjev. Zgodi se tudi, da ti kar 8 gramov odpade na rjav ovojni papir, v katerega ti zavijajo malico. Prodajalki v enem izmed bifejev imata tudi to navado, da ti kruh zavijeta v zelo majhen košček papirja, meso pa po-

navadi v čimvečjega, ker pač meso gre na tehtnico, kruh pa ne. Opaziš tudi, da nekateri delavci dobijo zahtevano količino, samo nekaj je takšnih, ki zahtevane teže vedno ne dobijo, čeravno jo plačajo. Nimam namena stvari dramtizirati, ker je razumljivo, da se pri tolikem številu obrokov res lahko zmotiš.

Drugo pa je to, da tehtnica v bifeju na upravi (za zgornji bife mi ni poznano), ni primerna za takšno tehtanje. Tovarna tehtnica je predpisala, da je najmanjše dovoljeno tehtanje 100 g, a prej smo ugotovili, da dobiš tudi 50 gramov. Zato predlagam, da se tehtnica v omenjenem bifeju zamenja z novo ali obstoječa predela, da bi imela maksimalni odklon skale 300 ali vsaj 500 gramov. Tehtanje s takšno tehtnico bi olajšalo delo zaposlenega osebja in rešilo morebitne nevdleje posameznika.

Neokusen je rjav zavojni ali ciklostilni papir, v katerega nam zavijajo malice. Kljub pomanjkanju papirja bi se dalo nabaviti ustrezen papir, samo če je za to kdo zainteresiran.

Tovarišem, ki so odgovorni za bifeje oziroma za preskrbo delavcev z malico, pa predlagam, da si ogledajo, kako je vprašanje malic rešeno v Rudniku Mežica. Načina, ki ga je osvojil rudnik, tudi v naši tovarni ne bi bilo težko izvesti.

Komur se pa to zdijo malenkosti, odgovor: »Kamen na kamen palača — zrno na zrno pogača.«

T. P.

DOBESEDNO

Zdravnik je obiskal bolnega kmeta, ki mu je pred tremi dnevi predpisal pijavke. »No, kako je vašemu možu?« je vprašal kmetico. »Hvala za vprašanje,« je odgovorila, »tako, tako! Toda s temi pijavkami sem imela velik križ. Tri je še nekako srečno pogoltnil, ostale sem mu morala pa ocvreti.«

Oprostite, gospodična, toda jaz sem vas prosil za roko

Portorož — naš drugi dom

Z neko »novo« škatlo, bolj malo primerno za potovanje na dolge proge, smo se odpeljali morju naproti. Portorož je bil naš cilj. Tam nekje pri »rauberkomandi« nam je počila guma, pa jo je šofer s pomočjo dveh vnetih sopotnikov (večina je seveda to delo samo opazovala — končno, bili smo že na dopustu) hitro spravil v red. Če že z avtobusom nismo imeli sreče, moramo resnici na ljubo priznati, da smo bili s šoferjem zelo zadovoljni. Ko smo prvič zagledali morje, je postalo v avtobusu zelo živahno. Pozabili smo na redke frontalne — želodčne motnje neke uboge nesrečnice in se veselili ob misli, da bomo kar 10 dni tam, kamor nas je že celo leto vleklo. Bili smo verjetno skupina z rekordnim številom otrok, kar 38 jih je bilo.

Okrog 11. ure smo se pred našim počitniškim domom srečali s tistimi, ki smo jih zamenjali, in se čudili njihovim kislim obrazom (čez 10 dni so bili naši prav tako kisli — čisto prehitro mine ta dopust). Prtljaga še ni bila v omarah, ko smo najbolj vneti že poskušali, ali je morje še soljeno. Tisti bolj previdni so seveda najprej vihali nos okrog pomola in hoteli dojeti, kako je z vonjem tam okrog. Zvedeli smo namreč, da nekaj s kanalizacijo ni bilo v redu. No, na srečo je bilo to popravljeno že pred našim prihodom. Vsi zadovoljni smo se predali vodi in soncu, želeli, da bi imeli lepo vreme in da bi naš dopust čimbolj prijetno preživeli.

Počitniški dom železarne Ravne je letos menjal lice. Na sprednji strani je dobil streho, ki prepušča sončne žarke, dežja pa ne, in ko smo enkrat zvečer sedeli pred domom, je začelo bliskati in grmeti ter v močnih curkih deževati. Nas pa je ščitila streha in se nam ni bilo potrebno umikati v notranje prostore. Torej, vse priznanje tistemu, ki si je omislil to streho, brez dvoma je zelo koristna in tudi prav lepo ustreza pročelju doma.

Bogat, naravnost čudovit park, kjer se lahko otroci in seveda odrasli igrajo igre, ki so za mladino pod 14 let prepovedane, ali pa tudi tiste, ki niso, itak vsi poznate. Do kraja raziskan pa še verjetno ni, saj najdeš res zelo lepe in skrite koticke, kar so pridno izkoriščali najbolj pridni otroci, pa tudi kak starejši bi se lahko brez strahu, da bi bil odkrit, skrtil pred svojo boljšo polovico. Otroci imajo poleg tega parka še streho nad garažo in tušem, ki jo vedno okupirajo. Od tam štejejo mimo vozeče avtomobile ali pa se pogovorijo o naslednjem bojnem pohodu. Ostanje jim še velika površina za našim domom

z »ringelšpilom«. Res, za otroke je okrog našega doma zelo lepo in prijazno. Edino, kar dela skrbi mamicam, je seveda cesta, kjer se najbolj znajdejo le namiznoteniški sodniki, ki so vajeni sukati glavo levo in desno brez bojzani za »heksenšus«. Na srečo da smo vsi lahko gledali na televiziji »SPENT in Kitajce«, tako da smo vsi še kolikor toliko v formi.

Tudi za starejše je letos nekaj novega. Za domom stojita dve novi namiznoteniški mizi. Če si se že naveličal plavati, pariti se na soncu v ležečem položaju, igrati se z žogo v vodi ali na »plaži«, metati karte ali oči za nepoznanimi turistkami, ki gredo v oči, kakor dobra pesem v ušesa, si lahko igral ping-pong. Če pa te je vse to fizično že dovolj utrudilo, si lahko napel možgane in igral šah. Torej, veliko možnosti za aktivni odmor in to za majhen denar, kar je dandanes že posebna redkost.

Res je »plaža« pri našem domu neurejena in enkrat smo kar sami naredili akcijo, pobirali smo travo iz morja in jo nosili na kup, ki je že kar spoštljivo velik in nekako določa mejo naše »plaže«. Kregali smo se tudi z gozdarji, ki so si prisvajali naše ležalne deske, pa še z drugimi priložnostnimi kopalci, ki se jih vedno kar dovolj nabere. Na naši »plaži« se dvakrat dnevno srečaš tudi z dijaki gluhome šole iz Portoroža, tako da je včasih res premajhna.

Hrana je tudi letos dobra in obilna, postrežba solidna in kar prijetno je slišati, ko servirka celemu omizju lepo glasno in iskreno zaželi dober tek. Lepa navada, ki nič ne stane, a se ti takoj vtisne v spomin. Tudi žejo si lahko pogasiš kar v domu. Pa poglejmo nekaj cen (pred gospodarsko reformo): vino, belo in črno, 250 din liter, kokta 40 din, steklenica piva 130 din. Torej zmerne cene. Priporočam pa vsem: pijte črno vino. Ne samo zaradi cene, tudi zaradi barve. Če je znotraj črnina, od zunaj pa sonce, dobite čudovito barvo.

Seveda so v domu še nekatere pomanjkljivosti, ki bi jih lahko z malo truda odpravili. Nekatere nočne omarice nimajo ročajev, pa moraš predal precej dolgo tresti, da ga lahko odpreš in če nimaš dolgih nohtov, lahko obupaš zraven. Tudi odvod vode pri školjkah v sobah ni povsod v redu in so podstavljena vedra. Ključavnice bi lahko podmazali, saj moraš biti ponekod kar Herkules, če hočeš sobo odpreti ali zapreti. Verjetno je še tu in tam kaka pomanjkljivost, ki pa je ni smo opazili, saj smo bili na dopustu in ne

na inšpekciji. To vse pa ni vplivalo na naše dobro razpoloženje, kateremu je botrovala dobra hrana, močno sonce, čudovita voda — če si bil bolj zunaj, zjutraj vneti ribiči, zvečer pa Franc — Lili (pa brez zamere).

Hodili smo tudi v kino pa mimo Jadrana in Centrala in vseh teh mogočnih institucij za ožemanje žepov. Pa smo prav tako preživeli. Obiskovali smo tudi Fieso, Piran, Lucijo podnevi in ponoči, Savudrijo in si proti koncu na vse kriplje prizadevali, da bi zadržali čas, a žal nam to ni uspelo. Kljub temu: bilo je jasno in prav prijetno.

Ko sedaj tako zbiram vtise z dopusta iz že dobro znanega Portoroža in našega počitniškega doma, prideš do zaključka, vsaj če primerjaš lansko in letošnjo sezono, da gre vse skupaj na boljše. Seveda bi bilo zelo dobro, da bi odpravili še tiste pomanjkljivosti, ki še obstajajo, da bomo na naš dom še bolj navezani.

Z veseljem smo gledali, ko so geometri že merili obalo in tudi od upravnika našega doma dobili zagotovilo, da se dela na novi, lepši »plaži«. Tam, kjer je sedaj ladjedelnica, bo postavljen nov hotel in »plaža« se bo vlekla do solin. Če pa tega drugo leto še ne bo, pa bi vsaj našli toliko cementa in gramoza, da bi tisti mali delček naše »plaže« opremili z betonsko ploščo. Čolna, ki sta že večkrat bila popravljena, je končno likvidirala burja. Čolnov torej ni. Toliko denarja pa bo ja do drugega leta, da bi se nabavila vsaj dva lahka čolna s Tomosovimi motorji, da bi se lahko brez vesel vozili po morju. Razume se, proti odškodnini. Kolikor vem, se za to zanima naše AMD. Prav pa bi bilo, da bi čolni drugo leto že bili.

Televizor v našem domu nam tudi ni v posebno čast. Menda je to prvi televizor, ki je sploh bil na Ravnah in ki je romal od »štale« na Javorniku v kavarno, pa na kočino in navsezadnje pristal v našem počitniškem domu. Z malega ekrana že utrujeno mežika in si najbrž že sam želi, da bi ga zamenjali. Za gramofon baje ni igel, šah imajo samo eden in namesto ene črne trdnjave bi bilo dobro, da bi držal v črno vino namočen palec. Verjetno vsaj 6 novih šahov ne bi bila prevelika investicija.

Portorož na veliko zazidavajo. S 70 ležišči pa je naš dom zelo na tesnem. Saj je znano, da bi šlo veliko več ljudi na dopust, če bi imel dovolj ležišč. Sedaj pa situacija še bolj govori temu v prid. Ali ne bi kazalo zazidati našo parcelo, ki je še prosta? Če ne, nam jo bodo pač drugi vzeli — o tem smo lahko prepričani. Ali ne bi zadaj za domom uredili garaže, nad njimi pa sezidali še par sob? Mogoče pa še nismo zamudili vlaka, če bi se sedaj hitro pomujali!

Z upravnikom doma smo govorili tudi o cenah (pred gospodarsko reformo). Enotni smo si bili glede tega, da je cena 2500 din za družinskega člana (žena), ki ne dela v železarni previsoka, na drugi strani pa cena 3000 din za povsem tujega gosta, recimo inozemca, prenizka. V predsezoni in posezoni bi lahko naš dom sprejemal inozemce. Več skupin se je že najavilo, a upravnik pravi, da jih ne sme sprejeti, kljub temu, da ima proste kapacitete in kljub temu, da je osebje na razpolago. Verjetno to ni ekonomično, na vsak način pa je vredno ponovne detajlne proučitve. Ali pa je vmes mogoče nezaupanje ali vprašanje prestiža? Eno in drugo ni na mestu in se mora odpraviti v interesu ekonomičnega poslovanja doma. Prav je vsekakor, da tudi temu našemu drugemu domu posvečamo vso pozornost, vsaj tako, pravijo nekateri, kot jo posvečamo domu železarjev.

Teh nekaj misli najbrž ne bo škodilo. Tudi nazaj smo privozili z avtobusom, katera še Kotuljci ne bi bili veseli, pa čeprav je od Raven do Kotelj samo 3 km. Od začetka se kar nismo mogli prav namestiti, saj je bilo veliko več rezervacij kot sedežev. Kljub temu se je vse dobro končalo, saj smo tudi tokrat imeli dobrega šoferja, ki si je upal celo čez naš most! -ate-

NASVET

Neki oče je dal svojemu edincu sledeč nasvet: »Varuj se, dragi sin, sladkih jezikov in opopranih src.«

Prelep oblak, še lepša plaža — žal ne pri našem domu

Sklepi seje upravnega odbora dne 30. VII. 1965

Na prošnjo SK »Fužinar« je upravni odbor Nikoli Rističu za udeležbo na republiškem šahovskem prvenstvu odobril 8 dni neplačanega dopusta.

Prošnje občinske zveze za telesno kulturo Ravne na Koroškem, da bi se Pavlu Stropniku za vodstvo mladinskega tabora odobril izredno plačan dopust, upravni odbor ni ugodno rešil, ker je bil mnenja, da bodo morali pridržati za take namene uporabljati svoj redni letni dopust.

Prošnja Jožeta Rusa, da bi mu v podjetju odobrili nakup starih radiatorjev, ki bi jih potreboval pri ureditvi centralne kurjave v lastni stanovanjski hiši, je bila zaradi ukinitve maloprodaje v železarni odklonjena, ker ima prizadeti možnost, da radiatorje nabavi preko stanovanjske zadrage.

Pritožbo Miroslava Poderčnik, ker so ji v obratu pisali neplačani izostanek z dela, je odstopiti vodstvu mehanske obdelovalnice, da navedbe v pritožbi razišče in zadevo uredi.

Predlog mladinskega komiteta ZMS, da bi železarna krila račun za na njihov naslov dostavljene knjige v vrednosti 4.300 din, se je odklonil, ker je upravni odbor mladinski organizaciji za njeno dejavnost v letošnjem letu svoječasno dodelil dotacijo v znesku 80.000 dinarjev in ima tako možnost, da račun poravnava iz teh sredstev.

Za izvedbo letnih metalurških športnih iger, ki bodo letos izvedene v organizaciji sindikalne podružnice naše železarne, se za kritje nastalih izdatkov TO sindikata iz sredstev, s katerimi razpolaga upravni odbor, nakaže dotacija v višini 1.500.000 dinarjev.

Ker so se v zvezi z uvedbo gospodarske reforme znatno povišale tudi cene gostinskih uslug, je upravni odbor do časa, dokler predlog ne bo dokončno obdelan in posredovan delavskemu svetu v potrditev, sklenil, da se sedanja višina dnevnic za službena potovanja v naši železarni od 1. avgusta letošnjega leta dalje v vsaki kategoriji poviša za 1000 dinarjev.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 3587/33 B. Sicherl, Ispitivanje plamena u SM pečima 1965
- 3587/34 Lavrič-Rekar, Analit. statistična študija oligoelementov v grodlju in jeklu 1965
- 3587/35 J. Muster, Ocena kvaliteta i konstrukcija formata vatrostalnog materiala i peći 1965
- 3587/36 Šinković-Lavrič, Določevanje vključkov v jeklih železarne Ravne 1965
- 3587/37 J. Muster, Osvajanje domače proizvodnje sinterdolomita 1965
- 4030 Mučman-Stimelmair, Snabdevanje vodom 1962
- 4031 Otpadne vode i zaštita vođa od zagadjivanja u SFRJ 1964
- 4032 Č. Buchberger, Norme i normiranje 1961
- 4033 L. Lazarević, Elektrane i razvodna postrojenja 1964
- 4034 R. Poniž, Osnove preračuna električnih upornih grelnih naprav 1961
- 4035 Prenos i distribucija električne energije 1964
- 4036 Anchors-Approved Desings 1947
- 4037 Glikin-Sosnenko, Tehnologija gorjačej obrabotki metallov 1961
- 4038 W. Clark, Gantove karte 1962
- 4039/1 Küntschler-Kulke, Baustähle der Welt I 1964
- 4040 P. N. Bidulja, Tehnologija stal'nyh otlivok 1961
- 4041 Mehaničeskie svojstva materialov pri povyšennyh temperaturah 1965
- 4042 E. B. Sandell, Kolorimetričeskie metody opredelenija sledov metallov 1964

NAŠI OBRAZI

V jedrarni stojijo za dolgim pultom ženske in moški in hitijo delati. Nobenih pogovorov ni, vsakdo hitro opravi najpotrebnejše gibe in za delavci rastejo na pladnjih vrste jeder najrazličnejših barv, velikosti in oblik, ki bodo kmalu nato zdržala vročino tekočega jekla in ga pomagala oblikovati. Delo ne spada med težja, razen kadar gre za ročno obračanje težjih jeder in za stalno ročno nabijanje, pa osem ur stati ob pultu tudi ni lahko, posebno za starejše ne.

Milka Izak stoji nekje na sredi vrste in delo ji gre od rok, kot da je živ avtomat. Po pest rumenega peska seže v zaboj pred sabo in z njim napolni formo, odstrani odvečnega, zapre formo, z nekaj udarci nabije pesek, naredi vanj luknjo s tankim železom, seže po cevi, ki vbrizga v jedro tekočino in ga strdi, odpre formo in 10 cm visoko jedro za mangansko ploščo je gotovo. Ura je pol osem dopoldne, na pladnju za njo pa stoji v enakomernih vrstah že preko 200 kosov. Nekje okoli 500 se suče norma in treba je hiteti.

Na prvi pogled je delo tako zelo preprosto, da bi ga lahko opravljal vsakdo. V resnici pa je za temi skrajno racionalnimi gibi (nobeden ni preveč, nobeden premalo) dolgo let vaje in izkušenj, ki so dale očem in prstom pravi občutek.

Izakovi človek nikoli ne bi prisodil, da je že srečala Abrahama in da misli prihodnje leto v zasluženi pokoj. Tako urna je pri delu pa tako mladostnega obraza, da bi ji lahko zavidala marsikatera mlajša vrstnica.

Pohvalili so jo kar vsi po vrsti: obratovodja, asistent in mojster Kos. Najbolj zahtevna in komplicirana dela ji zaupajo in vedo, da bo vse v redu in vestno opravila. Po njenem delu so že ocenjevali realnost norm in nazadnje je bila najkrajša karakteristika Izakove:

»Absolutno dobra delavka!«

Toda pojdemo po vrsti skozi njen delovni oziroma železarniški življenjepis.

V železarni je od leta 1945. Najprej je delala kot jedrarka. Čez nekaj časa pa je v livarni začelo primanjkovati moške delovne sile in so morale priskočiti na pomoč tudi ženske. Tako je delala tudi kot oblikovalka form. Pozneje je bila predelavka v jedrarni. Ko pa se je tu obseg dela povečal (zdaj delajo na dve izmeni) in je po-

stalo to delo zanjo prenaporno, je sama zaprosila, naj jo razrešijo te funkcije.

Ima izpit za kvalificiranega livarja in je edina ženska v železarni s takšno kvalifikacijo. Kot predstavnica oddelka je bila večkrat izvoljena v organe upravljanja in v sindikat.

Nad ničemer se ne pritožuje, le nove stroje za mešanje peska in nove pulte bi še rada dočakala, preden bo odšla v pokoj, če pa jih ne bi, tudi nič hudega. In za predpostavljene, za mojstra Kosa posebej, ima le pohvalne besede.

Pa v prostem času?

Vprašanje je pri njej nekoliko odveč. Čeprav sta oba njena otroka že odrasla — hčerka prav tako dela v železarni, sin pa študira v Ljubljani — ostane zanjo zelo malo prostega časa, tudi kadar ni na šihu.

Tako ji celi dnevi minevajo v delu, različka med enim in drugim delom pa je počitek.

n. r.

VRHUNSKI ŠPORTNIKI NA RAVNAH

O pridobitvi, ki smo jo na Ravnah dobili z dograditvijo stadiona, predvsem pa z otvoritvijo doma telesne kulture, smo v našem glasilu že pisali. Nismo si pa takrat mislili, da bo zanimanje za naše Ravne tako veliko izven naše občine. Tuje športne organizacije se veliko bolj zanimajo za naše športne objekte kot pa mi sami. Vprašanje je, ali bomo znali to močno zanimanje prav izkoristiti. Ali bomo dovolj elastični in ali si bomo dovolj prizadevali, da bi tuje ekipe in reprezentance vsaj čez poletne mesece pridobili kot naše stalne goste?

Letos smo že imeli v gostih novopečenega prvoligaša — nogometaše ljubljanske Olimpije. Videli smo jih lahko pri njihovem delu in naši nogometaši, trenerji in funkcionarji so se lahko od njih marsičesa naučili.

Od 8. do 31. avgusta pa imamo pri nas še bolj priznane goste — celotno reprezentanco Jugoslavije v namiznem tenisu. Tu so poleg ostalih naši trije mušketirji Korpa, Markovič, Vecko — četrto plasirana ekipa na zadnjem svetovnem prvenstvu. Tu sta poleg drugih deklet tudi Pirčeva in Ječmenica, ki sta prav tako igrali za našo žensko ekipo na svetovnem prvenstvu. Torej najboljši, kar jih imamo v Jugoslaviji.

Taka gostovanja — treningi naših vrhunskih športnikov nam lahko prinašajo le koristi, ne samo finančne (ki jih tudi ni treba podcenjevati), ampak predvsem korist pri vzgoji mladine za eno in drugo športno panogo, da o še večji afirmaciji naših Raven sploh ne govorimo.

Prav bi bilo, da bi naše goste pritegnili z nam že znanim gostoljubjem, bili dosledni pri izvrševanju naših obvez in se predvsem zavzemali, da bi ta krog naših gostov še bolj razširili.

Naravne pogoje za to imamo, vse ostalo pa je odvisno od ljudi, ki bodo prišli v stik z našimi gosti.

VINO

Vrnil se je mož iz oštarije in potrkal. Žena pa skozi okno:

»Kjer si se ga našrl, tja pojdi spat!«

»Nikar ne bodi, Nežka, vina, vinca, vinčaka imam s seboj!« se je sladkal.

Seveda mu je takoj odprla.

»Kje ga imaš?« se je priliznila.

»Kje? V trebuhu!« se je vrgel na posteljo.

Iz dela organov upravljanja

30. 7. 1965 je bilo 3. redno zasedanje DS podjetja, ki so mu bile predložene v razpravo:

— ugotovitve bilančne komisije o pregledu zaključnega računa za lansko leto s predlogom za prerazporeditev sredstev,

— poročilo o poslovanju železarne v I. polletju leta 1965 in doseženem finančnem rezultatu,

— predlogi ukrepov za gospodarsko reformo,

— ugotovljene razlike pri kontinuiranem popisu materialnih vrednosti razreda III po stanju na dan 30. 4. in 31. 5. 1965,

— predlog dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov,

— spremembe na poslovnem skladu in

— ostale zadeve, o katerih mora razpravljati in odločati DS.

Ker je bil dnevni red precej obširen, se je DS odločil, da predlog dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov na tem zasedanju odpade in se bo obravnaval skupno z ostalimi predlogi regulacije osebnih dohodkov.

Bilančna komisija je ugotovila, da nam je bil razen nekaterih preknjižb tehnične narave, ki na rezultat poslovanja nimajo nobene vpliva, v dobro spremenjen dohodek v višini 6.475.888 din. Sprememba je nastala zaradi preknjižb raznih izrednih stroškov v breme poslovnih stroškov, ki se preračunajo na plačano realizacijo. Ugotovljeno povišanje čistega dohodka v našem primeru po odbitku prispevka iz dohodka in ostalih obveznosti znaša 5.184.648 din. Za ta znesek je bil upravni odbor mnenja, da se preknjiži na poslovni sklad, s tem da se tako pridobljena sredstva lahko uporabljajo samo za obratna sredstva. Zaradi povišanja dohodka in spremembe, ki je nastala s sklepom DS podjetja, da se iz sklada skupne porabe prenese v poslovni sklad 125 milijonov din za kritje varščine pri splošni gospodarski banki in pa zaradi spremenjenih potreb, se je predlagala tudi nova razdelitev sredstev po zaključnem računu iz lanskega leta, tako da naj bi se v poslovni sklad namenilo 1.536.742.302 din, v sklad skupne porabe pa 381.653.808 din.

Poročilo o poslovanju železarne v I. polletju leta 1965 je obravnavalo celotno problematiko poslovanja od gibanja proizvodnje do ugotovljenega finančnega rezultata. Ker so bile s temi podatki seznanjene že vse obračunske enote, omenjamo le podatek iz finančnega rezultata podjetja. V primerjavi z letnim planom je bil celotni dohodek dosežen le s 47,26 %, dohodek s 45,56 %, čisti dohodek pa s 45,81 %. Razpoložljivi podatki kažejo, da smo količinski plan proizvodnje v redu izvrševali, nismo pa v celoti dosegli dohodka, torej nismo v celoti uspeli z akcijo, ki smo si jo zadali v začetku leta. Ugotovljeno razmerje med delitvijo dohodka in osebnega dohodka kaže, da so se osebni dohodki izoblikovali in delili skladno z doseganjem realizacije, nismo pa storili dovolj za zniževanje poslovnih stroškov. Razprava je opozorila na velike zaloge nedokončane proizvodnje v mehanski obdelovalnici in na dejstvo, da ta obrat v primerjavi z ostalimi najmočnejše zaostaja pri izpolnjevanju s planom določenih obveznosti. Na vprašanja diskutantov je bilo pojasnjeno, da v mehanski obdelovalnici nastopa največ težav zaradi neugodnega asortimana, delno zaradi pomanjkanja ustrezne delovne sile pa tudi zaradi zastojev in zato, ker so iz nekaterih obratov sprejeli v obdelavo material, ki bi se jim moral dostaviti po programu šele v III. ali IV. trimesečju leta 1965, da pa bodo večanje zalog in zaostajanje v proizvodnji morali obravnavati in analizirati predvsem v samem obratu ter se dogovoriti, kako bodo te težave lahko odpravili.

Ob razpravi o ukrepih, ki jih bo železarni treba storiti glede na novo gospodarsko reformo, je bilo poudarjeno, da se je naša železarna že pred njeno uvedbo aktivno vključila v pripravo, s tem da je oblastnim in drugim gospodarskim forumom predvsem pa preko Združenja jugoslovanskih železarn že prej posredovala objektivne analize, na pod-

lagi katerih so se izoblikovali končno veljavni odnosi cen surovinam, pomožnemu materialu, energiji in našim izdelkom. Zaradi prekratkega časa v železarni še nimamo vseh izračunov in analiz, zato DS ni mogel sprejeti posameznih odločitev, pač pa je razprava potekala v glavnem okrog priprav in ukrepov, ki jih bo za prehod na nove gospodarske ukrepe v bližnji prihodnosti treba izvesti v železarni.

Gospodarske reforme ne bi smeli obravnavati samo s stališča ponovne regulacije osebnih dohodkov, ampak predvsem s predpostavko, da bomo morali pričeti boljše gospodariti, da se bodo morale tudi obračunske enote aktivno vključiti v odkrivanje in zajetje notranjih rezerv. Strokovne službe so do sedaj že pripravile predlog plana proizvodnje za naslednjih pet mesecev. Predlog je usklajen z letnim planom in z dejanskimi možnostmi, ki jih lahko dosežejo obrati ob upoštevanju, da se število zaposlenih ne bi smelo bistveno povečati. Bojazni, da bi morali v železarni zmanjšati število zaposlenih, ni in bomo verjetno zadnje mesece morali na novo sprejeti celo nekaj delavcev, bo pa treba izvesti določeno čiščenje in po potrebi izključiti iz podjetja ljudi, ki stalno rušijo delovno disciplino. Osnutek predloga finančnega plana, ki še ni dokončen, ker nam še niso znane nove cene vseh surovin, ne kaže slabih rezultatov.

Predlog je pripravljen na predpostavki, da se bodo cene izdelkom črne metalurgije v povprečju povečale za okrog 36 % in da bomo v železarni dosegli boljšo proizvodnjo ob istočasnem zmanjšanju poslovnih stroškov. Skladno s povečanjem proizvodnje in z boljšim izkoriščanjem kapacitet se bodo lahko povišali in regulirali tudi naši osebni dohodki. Na račun znižanja prispevkov se bodo naši osebni dohodki lahko povišali za 13 %, ostalo povišanje pa je vezano na povečanje realizacije in dohodka. Sedanji začasni obračuni kažejo, da bi na ta račun lahko povišali osebne dohodke za okrog 12 % oziroma bi povišanje osebnih dohodkov od 1. avgusta letos dalje lahko znašalo ca. 25 %. O sistemu in načinu povišanja in regulacije osebnih dohodkov pa bo moral končno odločiti DS.

Pri ostalih točkah dnevnega reda je DS razpravljal še o spremembah na poslovnem skladu in o predlogu disciplinske komisije o izključitvi Alojza Skoka iz železarne.

Po končani razpravi je sprejel DS naslednje zaključke in sklepe:

— poročilo bilančne komisije o pregledu zaključnega računa za lansko leto je bilo vzeto na znanje in sklenjeno, da se ugotovljeno povišanje dohodka v znesku 5.184.648 dinarjev preknjiži na poslovni sklad, s tem da se pridobljena sredstva lahko uporabljajo samo za obratna sredstva;

— zaradi spremembe, ki je nastala pri dohodku in zaradi sprememb, ki so nastale s sklepom DSP, da se iz sklada skupne porabe prenese v poslovni sklad 125 milijonov din, se odobri nova razdelitev sredstev, ki so nam po zaključnem računu iz lanskega leta ostala na razpolago, tako da se za poslovni sklad določi 1.536.742.302 din, za sklad skupne porabe pa 381.653.808 din;

— potrdi se poročilo o poslovanju železarne v I. polletju leta 1965 vključno z ugotovljenim finančnim rezultatom;

— v zvezi z ukrepi, ki jih je po uveljavitvi gospodarske reforme izvesti v železarni, je bilo sklenjeno:

do 10. 8. 1965 je treba izdelati predlog plana skupne in blagovne proizvodnje ter realizacije za čas od avgusta do vključno decembra letos;

do 10. 8. 1965 je treba izdelati predlog novega finančnega plana za čas od avgusta do vključno decembra letos;

do 15. 8. 1965 je izdelati predlog plana interne in eksterne realizacije s pripadajočim osebnim dohodkom za posamezne obračunske enote za čas od avgusta do vključno decembra letos;

do 15. 5. 1965 je izdelati predlog gospodar-

ski reformi prilagojenega pravilnika za delitev osebnih dohodkov;

do 15. 8. 1965 je izdelati predlog novih premijskih normativov;

do 30. 8. 1965 je izdelati predlog novega pravilnika o racionalizaciji in tehničnih izboljšavah;

do 15. 8. 1965 je izdelati predlog novega in veljavnemu zakonu prilagojenega pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih ter dopolnitve statuta;

do 30. 8. 1965 je izdelati kalkulacije izdelkov, ki bodo pokazale ekonomičnost posameznih izdelkov v novih pogojih prodaje na domačem in zunanjem tržišču.

Na podlagi konkretnih podatkov se morajo do 15. 8. 1965 v vseh obračunskih enotah pod vodstvom obratovodij izvršiti sestanki, na katerih se morajo analizirati možnosti za izboljšanje poslovanja in sprejeti obveze za gospodarnost proizvodnje za čas od avgusta do vključno decembra letos. Tako k pripravi podatkov kakor tudi sestankov je po obračunskih enotah pritegniti izvoljene predstavnike organov upravljanja, političnih organizacij in strokovnih služb.

Potrdijo se ugotovljene razlike pri kontinuirnem popisu materialnih vrednosti razreda III po stanju na dan 30. aprila in 31. maja 1965 in se odobri, da se ugotovljeni viški v znesku 82.366 dinarjev knjižijo v dober izredni dohodek, manjko 8.793 dinarjev pa v breme izredni izdatkom.

Na predlog komisije za osnovna sredstva se odobrijo vse predlagane spremembe na poslovnem skladu.

V mehanski obdelovalnici je izvesti analizo vzrokov zastojev na strojih in strojnih napravah ter o rezultatu na prihodnjem zasedanju seznaniti DS.

Tvrdki Komrowski iz Zapadne Nemčije se prizna bonifikacija za reklamirano paličasto jeklo v vrednosti 4000 DM.

Na predlog disciplinske komisije je bil za storjeni težji disciplinski prekršek izključen iz železarne Alojz Skok, zaposlen v topilnici. Zaradi povečanega obsega poslovanja komercialne službe je DS odobril, da se pooblastila podpisnega pobaščena prenesejo tudi na vodjo prodajnega oddelka Alojza Breznikarja s pooblastilom, da lahko samostojno podpisuje pošto prodajne službe v odsotnosti komercialnega direktorja pa tudi pošto in ostale akte komercialnega sektorja v istem obsegu kot komercialni direktor. -et

Z DENARJEM JE LAHKO

»Vzemi steklenico in skoči po vino!« je dejal oče sinu. »Dajte mi denar,« pravi sin. »Z denarjem ni težko; poizkusi enkrat brez denarja!«

Sin se je kmalu vrnil in dal očetu steklenico. »Saj je vendar prazna!« se je čudil oče. »Iz polne steklenice piti, je prav lahko, oče. Poizkusite enkrat iz prazne!« se je smejal mali nepridiprav.

MODROST

Človek ima na svetu dve minuti in pol. Eno, da se smeje, drugo da joče, polovico pa, da ljubi, kajti sredi te tretje minute že umira.

OPROSTITE

On: »Jaz ostanem pri svojem mnenju, da so krepostne žene dolgočasne.«

Ona: »In vi si dovoljujete to izraziti v moji prisotnosti?«

On: »Ah, oprostite, pri vas se nisem še nikdar dolgočasil.«

BREZ TRUDA

Petnajstletno dekletko svoji materi: »Veš, mama, kaj bi lahko postala brez najmanjšega truda?« — »No?« Hči: »Stara mati.«

Kam na izlet

(Konec)

Na Gorenjsko človek obvezno kdaj pride, skozi Primorsko vodi pot do morja, Dolenjska pa je za nas nekam od rok, saj nas vlak do Zagreba komaj malo pelje po njenem severovzhodnem delu in tako kaj malo vidimo od njenih lepote. To pa je škoda, kajti ta tiha dežela nič ne zaostaja za drugimi, temveč jih lepo dopolnjuje.

Vsakdo bo seveda izbral svojo pot in pri tem nihče ne bo razočaran, toda krenimo v polkrogu, da si bomo vsaj na kratko lahko ogledali nekaj značilnosti in lepote Dolenjske.

Kostanjevica na Krškem polju je prvi kraj, vreden postanka. Oznaka »slovenske Benetke« je sicer nekoliko pretirana, kljub temu pa je ta kraj na Krki zelo slikovit in zadnje čase najbolj znan po Formi vivi v lesu, saj so kiparji iz vsega sveta doslej ustvarili že mogočno zbirko lesenih skulptur, ki so zbrane ob starem gradu, v katerem je velika vinska klet, znamenita proizvodnja dolenjskega cvička.

Tamkajšnja osnovna šola je umetnostna galerija v malem. Po vseh hodnikih namreč visijo slike in stojijo kipi, ki so jih darovali najrazličnejši umetniki.

Odmaknjen od prometa je **pleterski** kartuzijanski samostan, znan iz osvobodil-

Kostanjevica

ne vojne, ko je dajal zatočišče partizanom, danes pa enako gostoljubno sprejema slovenske književnike, ki želijo pisati v miru.

Otočec je tip vodnega gradu na otoku sredi Krke. Zelo lep je in zelo drag, pa kljub temu zmeraj poln gostov, saj pomeni le skok z glavne ceste. Tu se zdaj tudi pokaže Krka v vsej svoji lepoti z značilno temno zeleno barvo, s številnimi otočki in z majhnimi katarakti.

Novo mesto, središče Dolenjske, je poleg Ptuja in naših obmorskih krajev gotovo med najbolj slikovitimi slovenskimi mesti. Sam popis bi zahteval preveč prostora, zato ga je treba enostavno videti. Pa tudi okolica vabi na izlete. Tu je Trška gora, prekrita z vinogradi in polna zidanic, Šmihel in Prečna sta ljubki vasi, nekoliko bolj oddaljeni pa so zaobljeni hrbti **Gorjancev**, znani iz Trdinovih bajk in po-vesti; tudi v Šmarješke in Dolenjske topli- ce ni daleč.

Na zahodu se asfaltirana cesta vzpne na Kočevski Rog, kjer še vedno domujejo medvedi in volkovi. Sredi goščave, komaj pet minut nad cesto je slavna **baza 20**. V bukovem gozdu, sredi velikih skal so skrite obnovljene barake vrhovnega poveljstva partizanskih enot in naših političnih organizacij, barake borcev in voditeljev, tehnike, kuhinje, prostor za mitinge — vse tako, kakor je bilo pred več kot dvajsetimi leti.

Potem se vije cesta dolge kilometre po edinem »pragozdu« na Slovenskem. Levo in desno samo gozd, prekinjen s pustimi jasami. Nato otožna kočevska ravnina s

Lisca — Tončkov dom

Kočevjem na sredi. Tu je vredno stopiti v stavbo, v kateri je zasedal zbor poslancev slovenskega naroda in kjer je urejen tudi muzej NOB.

Tu se poti cepita. Desna zavije nazaj proti Krki k Žužemberku, Muljavi, Stični (z znanim samostanom) in Višnji gori, naravnost naprej pa je slavna domovina Ribničanov — **Ribnica**, ki ji sledijo **Velike Lašče**, **Rašica**, na levo pa se cepi pot v **Podsmreko**. To so rojstni kraji Levstika, Trubarja in Štritarja, romarska pot slovenskih dijakov. Grad **Turjak** je lahko zadnja postaja na poti do Ljubljane.

Več ko je kdo bral naše klasike, več mu bo povedala pokrajina podrtih in obnovljenih gradov, samostanov in vasic med nizkimi griči. Tod je Levstik poslušal Močilarjevo pripoved o Martinu Krpanu, Jurčič svojega deda, Trubar pa je tu vzljubil jezik, v katerem nam je potem spisal prve slovenske knjige.

Otočec

Kakorkoli pa se izletniku tudi mudi, naj ne pozabi načeti pogovora z ljubeznivimi domačini, da bo lahko prisluhnil njihovi pojoči govoric, iz katere je zrasel slovenski knjižni jezik.

Koledar turističnih in drugih prireditev med 15. avgustom in 15. septembrom

Kropa — 22. avgusta — žebljarski dan, Ljubljana — 27. avgusta — mednarodni sejem vina,

Krško — 29. avgusta — medrepubliške speedway dirke.

Brez točno določenih datumov pa obljublajo posamezni kraji v avgustu in v prvi polovici septembra še naslednje prireditve:

Rateče na Gorenjskem — pastirski rej, Železniki — III. čipkarski dan, Jezersko — ovčarski bal, Novo mesto — opera na prostem, Grosuplje — noč med dolenskim polharji,

Krško — semiška trgateg.

Ker cene iz prospektov najbrž ne držijo več, jih ne bomo navajali. Kakršnekoli pa tudi so in bodo v prihodnje, ta del naše majhne domovine je vreden vsaj bežnega ogleda.

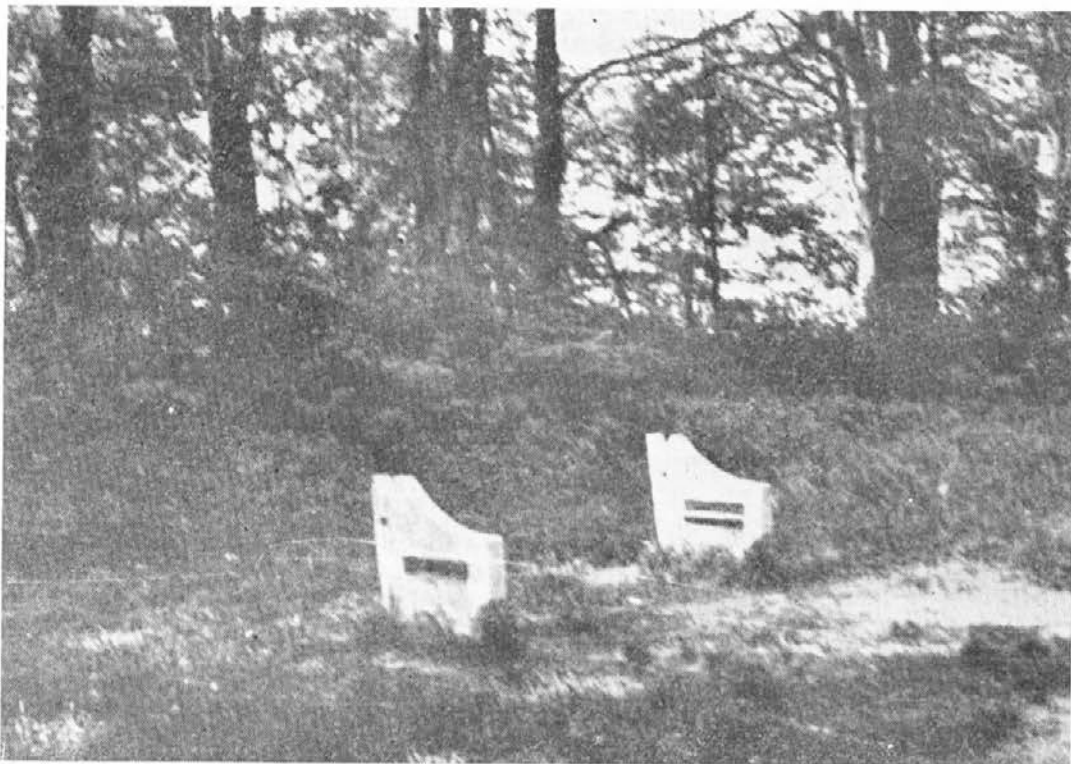
MORALNOST

Neka stara dama, sicer ljubiteljica knjig, je bila tako moralna, da v knjižnici niso smela biti niti dela pisateljev skupaj z deli pisateljev.

Novo mesto

FOTOKRITIKA

Za turizem čez 100 let bodo take razvaline morda zanimive, mi bi pa raje par desk vmes

VINKO HABER

Naša osnovna organizacija mi je naložila težko dolžnost, da se v imenu vseh članov poslovim od njega.

Ko se je leta 1956 zaposlil v našem kolektivu, je takoj pokazal vestnost in marljivost na svojem delovnem mestu. Ko smo ga sprejeli v članstvo Zveze komunistov, je bil glavni razlog za sprejem ta, da smo ga smatrali za vestnega delavca.

Delal je pri prometu, zaradi bolezni in hude operacije pa je moral spremeniti delovno mesto in se zaradi rahlega zdravja zaposliti v varnostni službi. To službo je do zadnjega dne vestno opravljal.

Ko smo zvedeli, da je odšel od nas, nam je vsem postalo tako težko, kot da bi se to pripetilo kateremu od naših najožjih sorodnikov. Posebno težko pa nam je, ker se je poslovil od nas tako mlad in ker je zapustil družino, ki ga je potrebovala in s katero globoko sočustvujemo.

V dolžnost si štejemo, da se mu za vse njegovo delo zahvalimo in ga kot dobrega ter značajnega človeka in tovariša ohranimo v svetlem spominu.

Peter Krivograd

JULIJA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Stanislav Lončar — KV, Ivan Šrot — KV, Janez Poberžnik — KV, Franc Merkač — KV, Mirko Kranjc — KV, Franc Svetec II. — KV, Jože Lenart — NK, Ivan Merkač-Hudopisk — KV, Marija Jurak — KV, Kristijan Švab — NK, Ivan Korošec II. — KV, Ernest Tandler — KV, Anton Prevorčič II. — KV, Jože Miklavc III. — KV, Maksimiljan Verhovnik — KV, Avgust Figeč — KV, Marija Sedešak — NSS, Marija Vertačnik — NSS, Hilda Urnaut — VSS, Franc Urbanel — SS, Adolf Kovač — SS.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Vinko Haber — NS, Ana Gretič — NK, Julij Skralovnik — NK, Franc Mezner II. — KV, Franc Vivod — PK, Karel Herman — NK, Mirko Kordež II. — NK, Ivan Petrič II. — KV, Franc Sovič — NK, Franc Kac II. — NK, Klemen Osvald — KV, Maks Jeseničnik — NK, Franc Levar II. — KV, Elizabeta Török — KV, Peter Marzel — PK, Jakob Jašarevič — PK, Franc Rizmal — NK, Franc Gradišnik II. — PK, Jakob Kranjc — NK, Alojz Žvižaj — NK.

ZIMSKI BAZEN JE ODPRT

Vsak dan razen sobote in nedelje velja tak urnik:

od 8. do 10. ure trening Fužinarjevih plavalcev,
od 10. do 12. ure prosto za rekreacijo,
od 15. do 17. ure trening Fužinarjevih plavalcev,
od 17. do 21. ure prosto za rekreacijo.
Ob sobotah je od 15. do 21. ure prosto

Naši upokojenci

Anton Kotnik, rojen 3. 7. 1908, starostno upokojen 31. 7. 1965. V železarni od 1963, v špediciji

Peter Krančan, rojen 24. 6. 1910, osebno upokojen 31. 7. 1965. V železarni od leta 1941, nazadnje v stari valjarni

Jože Rus, rojen 18. 9. 1917, invalidsko upokojen 15. 8. 1965. V železarni od 3. 12. 1952, v topilnici — priprava vložka

Franc Gradišnik, rojen 30. 11. 1910, invalidsko upokojen 23. 7. 1965. V železarni od leta 1945, v topilnici

za rekreacijo, v nedeljo pa od 8. do 12. in od 15. do 21. ure, če seveda ni kakega tekmovanja.

To rekreacijsko plavanje pa pride precej drago: za člane kolektiva 100 din, za nečlane 150, za otroke in dijake pa 60 din NA URO!

Pridite in se »rekreirajte«, sicer v sladki vodi, a po precej soljenih cenah!

Kaj pa bo, če bodo tudi tu na račun gospodarske reforme še dvignili cene?

-ate-

VPRAŠANJE SLEPCA

Nekdo je vprašal Aristotela, zakaj ima rad lepe žene. »To vprašanje je vprašanje slepca,« je odgovoril modrijan.